

Slovenski št. 5 čebelar

letnik CXVIII – maj 2016

ISSN 0350-4697

**14. čebelarški
praznik – 21. maja
v Račah**

Zamenjava matice

**Kako čebelariti v AŽ-panjskem sistemu
brez premeščanja satja?**

Strokovna razprava »Čebele in trajnostni razvoj«

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
ob sobotah: 9.00 - 12.00.

PRIVOŠČITE SI KVALITETNA

TANGENCIALNA,
SAMOBRČALNA
IN RADIALNA
TOČILA ZA MED,
ZA RAZLIČNE
SATNIKE IN
NAČINE TOČENJA.

Cedilna posoda za med 30 kg
s finim cedilom

PLEMENILČEK KIELER

- iz trdega stiropora
- možen dokup naklade, deščic

AKCIJSKA CENA: 12,60 EUR za art.5135
REDNA CENA: 13,40 EUR

VILICE ZA ODKRIVANJE nerjaveče
s stranskim nožem

Art.8008

AKCIJSKA CENA: 14,10 EUR
REDNA CENA: 15,00 EUR

**ČEBELARSKA OBLEKA
S KLOBUKOM**

Ob nakupu obleke
vam podarimo
usnjene čebelarke
rokavice.

Art. 6101

Akcijske cene veljajo
od 01.05.2016 do 31.05.2016 oz.
do prodaje zalog. DDV je vključen v ceno.
Slike so simbolične.

CEDILO ZA MED

dvojno fi 24 cm z 2,5 - 3 krat večjo
prepustnostjo od običajnih cedil in
z raztegljivim nosilcem.

AKCIJSKA CENA: 45,08 EUR
REDNA CENA: 49,00 EUR

NOVO!

OZNAČEVANJE MATIC

NAROČENO BLAGO VAM LAHKO ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, SI-4208 Šenčur

Tel.: 04 25 19 410, info@logar-trade.si, www.logar-trade.si

UVODNIK

Spoštovani,

s Strategijo razvoja slovenskega turizma 2012–2016 smo se v Sloveniji že pred leti zavezali k razvoju trajnostnega turizma. V vizijo smo takrat zapisali, da bo leta 2016 turizem v

Sloveniji temeljil na trajnostnem razvoju in da bo zelo uspešna panoga gospodarstva.

Dandanes je slovenski turizem zelo uspešna gospodarska panoga, saj zagotavlja 13 odstotkov BDP, 8 odstotkov celotnega izvoza in kar 40 odstotkov izvoza storitev. Lani smo presegli vse rekorde. Presegli smo magično mejo 10 milijonov prenočitev in iz izvoza potovanj iztržili 2,2 milijarde evrov. Po odstotku rasti se slovenski turizem uvršča nad evropsko povprečje. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je usmeritev v trajnostni razvoj turizma, za katero smo se odločili pred leti, prava. Po tej poti smo strumno in precej hitro hodili tako na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) kot tudi v Slovenski turistični organizaciji. Hkrati pa se je ta usmeritev udeleževala tudi v gospodarstvu in se iz njega prenašala v turistično ponudbo.

Na MGRT jemljemo svojo obljubo o razvoju trajnostnega turizma kot zavezo. Udeležujemo jo v vpetostjo načel razvoja trajnostnega turizma v vsa področja našega delovanja. In brez dvoma je čebelarstvo eden izmed najbolj trajnostnih turističnih produktov!

Poleg tega da je čebelarstvo pomemben del kmetijstva in izrazit kazalnik stanja v okolju, zaradi česar je izjemno pomembno za celoten ekosistem, se želim kot predstavnica MGRT nanj ozreti predvsem s turističnega vidika.

*Čebelarstvo ali apiturizem je edinstven in inovativen koncept trajnostnega turizma, ki predstavlja Slovenijo kot zeleno, zdravo in aktivno destinacijo, vse to pa je tudi v ospredju znamke **I feel Slovenia**. Turistom ponuja neprecenljivo avtentično izkušnjo, individualen pristop in pravo zlitje z naravo. Rečemo lahko, da apiturizem resnično zadovolji vsa turistova čutila. Poleg okušanja zdravilnega medu in medenih izdelkov sta sproščujoča tudi pogled na letanje čebel s cveta na cvet in poslušanje zvoka čebeljega brenčanja, prav bla-*

Fotografija na naslovnici: Čebelar bo ogrebel čebelji roj. Nominirana fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2015.

Foto: Marcel Debecker, Belgija

UVODNIK

Eva Štravs Podlogar	161
OBVESTILA ČZS	162
IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Vlado Augustin: Zamenjava matice	166
Nataša Lilek: Priprava na osmukanje cvetnega prahu	168
Mag. Andreja Kandolf Borovšak: V panjih poskrbimo za vosek brez ostankov akaricidov	169
Franc Šivic: Novice iz sveta	171
VZREJA ČEBELJIH MATIC	
Dr. Peter Kozmus: Rezultati morfološke analize čistosti kranjske čebele v Sloveniji	172
IZ PRAKSE ZA PRAKSO	
Janez Gregori: Problem sladkorja v medu in deviško satje	176
Brane Borštnik: Kako čebelariti v AŽ-panjskem sistemu brez premeščanja satja?	177
Blaž Marušič: Obnova starega panja	179
SMGO	
Nataša Lilek: Ugotovitve interne kontrole medu iz sistema višje kakovosti (SMGO)	181
DELO ČEBELARJA	
Jure Justinek: Čebelarjeva opravila v maju	182
ZDRAVJE ČEBEL	
Martina Škof, dr. vet. med.: Dnevnik veterinarskih posegov	186
ČEBELARSKI TURIZEM	187
PREDSTAVITEV ČEBELARJA	188
DOGODKI IN OBVESTILA	189
OBVESTILA ČZS	192
MALI OGLASI	200
V SPOMIN	206

INDEX

EDITORIAL

Eva Štravs Podlogar	161
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	162
Vlado Augustin: Replacement of Queen Bee	166
Nataša Lilek: Preparation for Gathering Pollen	168
Andreja Kandolf Borovšak, MSc: We Should Take Care for Acaricides Residue-Free Wax in Beehives	169
Franc Šivic: World News	171
QUEEN BREEDING	
Peter Kozmus, DSc: The Results of the Morphological Analysis of the Purity of the Carniolan Bee in Slovenia	172
PRACTICAL ADVICE FOR PRACTICAL USE	
Janez Gregori: The problem of Sugar in Honey and Virgin Comb	176
Brane Borštnik: How to Keep Bees in AŽ-hive System Without Reversing Combs?	177
Blaž Marušič: Renovation of an Old Beehive	179
SHPGI	
Nataša Lilek: The Findings of the Internal Control of Honey from the System of Higher Quality (SHPGI)	181
BEEKEEPER'S WORK	
Jure Justinek: Beekeeper's Tasks in May	182
BEES' HEALTH	
Martina Škof, DVM: Diary of Veterinary Interventions	186
BEEKEEPING TOURISM	187
PRESENTATION OF A BEEKEEPER	188
NEWS AND EVENTS	189
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	192
SMALL ADS	200
IN MEMORIAM	206

godejen pa je vstop v čebelnjak ali celo spanje v njem. Dodatno vrednost ponuja še apiterapija. Že več kot trideset certificiranih ponudnikov apiturizma je predstavljenih tudi na spletni strani Slovenske turistične organizacije. S tem je njihova ponudba dostopna obiskovalcem spletne strani z vsega sveta in številnim tujim turističnim novinarjem.

Na MGRT podpiramo pobudo Slovenije, da bi Organizacija združenih narodov 20. maj razglasila

za svetovni dan čebel. S tem bi še okrepili zavedanje o pomenu čebel in čebelarstva, hkrati pa bi razglasitev prispevala tudi k večji prepoznavnosti Slovenije kot zelene turistične destinacije in k še hitrejšemu razvoju čebelarskega turizma pri nas.

Eva Štravs Podlogar, v. d. generalne direktorice
Direktorata za turizem in internacionalizacijo

OBVESTILA ČZS

Gremo na Štajersko – 14. čebelarski praznik

Letošnji 14. čebelarski praznik bo v soorganizaciji Čebelarske zveze Slovenije in čebelarskega društva Rače 21. maja v Račah. Osrednja prireditev bo potekala v občinskem in krajevnem središču v neposredni bližini raškega gradu, spomenika z burno zgodovino. Osrednja prireditev se bo v prireditvenem šotoru začela ob 11. uri, ko bo praporščake v šotor pospremila Frajhajmska godba. Po prireditvi bo najprej kosilo, potem pa zabava s skupino Veseli slavčki. Na dan prireditve bodo v neposredni okolici ustvarjali slikarji KUD Forma viva Makole, ki bodo 20. maja, na dan rojstva Antona Janše, v Galeriji pri babici Mimi v bližnji Podovi odprli razstavo svojih del.

14. ČEBELARSKI PRAZNIK
■ 21. maj 2016

Društvom bomo prijavnice pravočasno poslali na njihove elektronske naslove. Prosimo, da svojo udeležbo prijavite najpozneje do 7. maja 2016. Prijave sprejemamo na e-naslovu: cebelarski.praznik.2016@gmail.com. Po prejetju prijave vam bomo na elektronski naslov poslali predračun za plačilo obrokov (cena enega obroka znaša 8,00 EUR). Za praporščake bo obrok brezplačen. Za vse dodatne informacije lahko pokličete predsednika ČD Rače g. Franca Hergana na tel. št.: 031/430 344. Vljudno vas vabimo, da se 21. maja 2016 udeležite 14. čebelarskega praznika v Račah. Z željo, da bomo izpolnili vaša pričakovanja, vas s svojo odprtostjo, gostoljubnostjo in veseljem pričakujemo čebelarji Čebelarskega društva Rače.

Upravni odbor Čebelarskega društva Rače

Medikoel

INHALACIJA AEROSOLA IZ PANJA

Ponujamo seta za izvajanje inhalacijske aerosolne apiterapije iz panja, in sicer API-AEROSOL I (set z naravnim vlekem) in API-AEROSOL II (set s prisilnim vlekem).

KONCENTRATI ZA MEŠANJE V MED

Pri nas dobite tudi kakovostne koncentrate za mešanje v med iz ameriškega slamnika (125 g) in soka rdeče pese (125 g).

Medikoel, d. o. o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775
info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

Strokovna razprava »Čebele in trajnostni razvoj«

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu pripravljata strokovno razpravo z naslovom »**Čebele in trajnostni razvoj**«, ki bo potekala v obliki okrogle mize. Prireditev bo **v petek, 20. maja 2016, ob 11.30, na Ljubljanskem gradu**. Svoja stališča glede trajnostnega razvoja, ki ob hkratnem varovanju okolja zagotavlja gospodarski in družbeni razvoj, bodo predstavili generalni direktor Organizacije združenih narodov za kmetijstvo in prehrano (FAO) **g. José Graziano da Silva**, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **mag. Dejan Židan**, tajnik svetovne čebelarstva organizacije Apimondia **g. Riccardo Jannoni Sebastianini**, predsednik Čebelarstva zveze Slovenije **g. Boštjan Noč** ter predstavniki Ministrstva

za zunanje zadeve RS, okoljevarstvenih institucij in mesta Ljubljana kot letošnje zelene prestolnice Evrope. Med največjimi trajnostnimi izzivi so podnebne spremembe in prehranska varnost, zato pričakujemo zanimivo razpravo. Ker je število udeležencev okrogle mize omejeno, prosimo vse, ki bi se je želeli udeležiti, da svoje mesto vnaprej rezervirate na elektronskem naslovu se bomo še dogovorili@si. Ker bo razprava snemana, bo na spletnih straneh ČZS in MKGP mogoč tudi poznejši ogled. **Po njej bo še slovesno odprtje celoletne razstave »Ohranimo čebele«**. Vljudno vas vabimo, da se udeležite obeh pomembnih dogodkov in na ta način izrazite tudi svojo podporo predlogu za razglasitev 20. maja za svetovni dan čebel.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Skupaj zmoremo vrniti ugled slovenskemu čebelarstvu

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev je že tradicionalen dogodek in priložnost za slovenske čebelarje, da odprejo vrata svojih čebelnjakov ter tako dokažejo, da je slovensko čebelarstvo vredno ogleda in zaupanja. Namen dogodka je izobraževanje in obveščanje splošne javnosti o pomenu čebel in čebelarstva.

Zato vas, spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji, vabimo, da se pridružite doslej najbolj množični predstavitvi čebelarstva v Sloveniji. Vrata svojih čebelarstev bomo odprli v **petek, 17. junija 2016**, lahko pa se prilagodite tudi lokalnim praznikom in to storite že pred tem datumom oz. po njem.

ČZS, JSSČ bo k sodelovanju povabila slovenske občine, da bodo prek **lokalnih glasil** poskrbele za promocijo dogodka v domačem ČD, o Dnevu odprtih vrat bo obvestila različna društva, vrtnice in osnovne šole, društvom pa bo posredovala tudi napotke, kako naj se predstavijo obiskovalcem.

Društva, ki se še niso odzvala povabilu, vabimo, da izpolnjeno prijavnico o sodelovanju pošljejo naj-

pozneje do **13. maja 2016** na e-naslov: **natasa.strukelj@czs.si** (prijavnico v elektronski obliki dobite na spletnem naslovu www.czs.si pod rubriko Za čebelarje > Obrazci in programi > Ekonomika > Prijavnica). Prosim, da zaradi lažje nadaljnje koordinacije in promocije dogodka izpolnite rubrike v prijavnici. Označite, ali boste potrebovali promocijsko gradivo, in navedite, kje ga boste prevzeli. Gradivo boste lahko prevzeli na čebelarstvu prazniku 21. maja 2016 v Račah oziroma na sedežu ČZS. Vse dodatne informacije lahko dobite pri Nataši Klemenčič Štrukelj po tel. št.: 01/729 61 24.

V nadaljevanju vas vabim, da preberete zanimiv članek o organizaciji Dneva odprtih vrat, ki ga je pripravil predsednik Čebelarskega društva Laško g. Franc Šolar. ČD Laško že več let organizira Dan odprtih vrat, vsako leto pa ga dopolnjuje z novimi idejami in dogodki. Tudi trajanje Dneva odprtih vrat se je iz sprva enodnevnega dogodka podaljšalo na tri dni, kolikor bo trajal letos.

Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka JSSČ

Primer dobre prakse: Dan odprtih vrat v ČD Laško

Dan odprtih vrat, ki smo ga čebelarji začeli na pobudo ČZS izvajati pred nekaj leti, je izjemna priložnost, da javnosti predstavimo čebelarstvo tudi z zadnje strani čebelnjaka. Večkrat poudarjam, da številni mimoidoči poznajo čebelnjak s sprednje

strani, le redki pa, kaj se dogaja zadaj, da pridobimo tako zelene naravne čebelje pridelke.

Prva leta smo sokrajane vabili na svoje domove, vendar se to ni najbolje obneslo. Vsak v danem trenutku ne more prikazati vsega niti ne more od-

govoriti na vsa vprašanja. Je pa seveda to lepa prilžnost za vzpostavitev pristnih stikov s strankami, morda tudi z novimi. Skratka, ta način nam nekako ni stekel. Iškali smo nove ideje. Laško kot turistični kraj je sotočje dobrega, katerega poglobitna skrb je zadovoljiti potrebe gostov, hkrati pa zagotavljati tudi zadovoljstvo domačinov, ki pri tej nalogi sodelujejo.

Čebelarji se že vrsto let vključujemo v najrazličnejše prireditve v Laškem, ki jih organizirajo različna društva. Prireditve s kulturnim poslanstvom so namenjene različnim ciljnim skupinam, tako otrokom kot gostom in vsem krajanom, zato nanje sodi tudi čebelarstvo. Čebelarstvo namreč ni samo ena izmed plemenitih kmetijskih dejavnosti, saj se čebela kot simbol marljivosti in delavnosti pojavlja v številnih znanih simbolih (SAZU) in knjižnih delih (Krajska Čbelica, Slovenska matica in knjižna zbirka Čbelica).

Pred dvema letoma smo čebelarji predlagali organizacijo »Dneva odprtih vrat« v osrednjem mestnem parku, ki je sicer namenjen različnim prireditvam. S tem smo želeli še bolj približati širšim množicam. Na »Dnevu odprtih vrat« sodeluje več čebelarjev, ki na več stojnicah prikazujejo tako rekoč vsa čebelarjeva opravila, od zbivanja in vrtanja satnikov ter žičenja do vliivanja in vstavljanja satnic. Ker je v tem obdobju v panjih tudi med, lahko prikazemo tudi točenje medu, ki je za številne, predvsem za otroke, poseben dogodek. K sodelovanju povabimo tudi Likovno društvo, ki poskrbi za otroško delavnico slikanja panjskih končnic. Na eni od stojnic naša kolegica, ki je sicer krajska arhitektka, predstavi bogato zbirko rastlin, predvsem medovitih. Otroci lahko pod mentorstvom lektarke krasijo različne lectove figurice. Na ogled postavimo tudi opazovalni panj, ki zbujata med obiskovalci veliko zanimanja, predvsem zaradi označene matice. Za obiskovalce pripravimo tudi pokušine vseh lokalno pridelanih čebeljih pridelkov in izdelkov iz njih. Thermana Laško predstavi med v kulinariki, vrhunec vsega pa je njena medena pita. Obisko-

valce povabijo tudi v prvi medeni velnes v Sloveniji. Kot rečeno, je vsak čebelarski dogodek tudi kulturni dogodek, zato povabimo k sodelovanju v kulturnem programu še glasbeno šolo ter osnovne šole in vrtce iz Laškega. Nekateri se predstavijo s svojimi nastopi, drugi nas počastijo z obiskom prireditve, ki smo jo raztegnili na dva dneva. Petek je namenjen prikazom in pokušinam, sobota pa trženju, saj na tržnico povabimo še druge lokalne pridelovalce hrane in izdelovalce različnih izdelkov. Vse dogodke pripravimo dopoldne, ko lahko računamo na obisk in sodelovanje šol in vrtcev. Letos načrtujemo, da bomo prireditev podaljšali še na nedeljo, saj bomo obiskovalce povabili tudi na domove čebelarjev, tiste, ki bodo to želeli, pa na ogled okolice, v kateri se pasejo naše čebele.

Organizacija takšne prireditve je za ČD lahko zelo veliko breme. Laški čebelarji smo rešitev našli v povezovanju med sorodnimi društvi in organizacijami. Skupne stične točke smo našli predvsem s Stikom – centrom za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško, ki je največkrat glavni organizator prireditev v Laškem, včasih pa tudi soorganizator, kot je v našem primeru. Naš program vsako leto podpre tudi občina, ki poskrbi za obveščanje po regijskem radiu, na plakatih in letakih, o tem obvesti vse šole in vrtce, ne nazadnje pa tudi obe termalni zdravilišči. Del sredstev, potrebnih za organizacijo (predvsem za pogostitve nastopajočih) pridobimo na podlagi občinskega razpisa za delovanje društev s področja kmetijstva, čebelarstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Veliko vlogo imajo tudi donatorji in številni zvesti čebelarji prostovoljci. Da bi si našo prireditev ogledalo čim večje število obiskovalcev in da bi bili stroški organizacije čim manjši, skušamo združiti dva dogodka. Tako smo lani skupaj z Društvom Šmolc – Študentski, mladinski in otroški center Laško združili njihov Pisani Balon in naš Dan odprtih vrat. Združitev obeh dogodkov se je izkazala kot zelo dobra ideja, saj sta bili prireditvi množično obiskani. Dogodek postaja

vse bolj prepoznaven in zanimiv tudi za medije, tako da o njem poročata lokalna TV in lokalni časopis Laški bilten. Dober glas se širi tudi prek občinskih

meja. Skratka, ključ do uspeha je včasih tudi povezovanje popolnoma različnih dejavnosti.

Franci Šolar, predsednik ČD Laško

Protokol v primeru pomora čebel

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVWR) in Nacionalni veterinarski inštitut (NVI) Veterinarske fakultete sta določila postopek ob prijavi pomora čebel zaradi suma zastrupitve čebel ali drugih vzrokov.

Ob pomoru čebel postopek prijave in ugotavljanja vzrokov pomora poteka po določenem vrstnem redu:

1. Čebelar obvesti regionalni Center za obveščanje v RS po tel. št. 112 vsak dan v tednu od 7. do 19. ure (delavniki in dela prosti dnevi).
2. Pristojni Center za obveščanje v RS VEDNO obvesti pristojno enoto NVI, in sicer od ponedeljka do petka v rednem delovnem času oz. v času stalne pripravljenosti (tj. zunaj rednega delovnega časa).
3. Veterinar NVI vedno prvi opravi pregled čebel in izda izvid.
4. Če veterinar NVI posumi v zastupitev čebel, o tem obvesti pristojni območni urad UVHVWR, in sicer fitosanitarnega inšpektorja in uradnega veterinarja.
5. Če je mrtvic dovolj, veterinar NVI odvzame vzorec mrtvic, ga zapakira in pošlje v analizo vsebnosti

FFS v pristojni Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano Maribor. Plačnik analize je UVHVWR-PP 130050.

6. Kadar obstaja sum zastrupitve ali drugega vzroka pomora čebel, veterinar NVI svetuje čebelarju, naj policiji prijavi sum kaznivega dejanja povzročitve škode.
7. Obveščeni fitosanitarni inšpektor ob sumu zastrupitve čebel s FFS sproži postopek ugotavljanja nepravilne uporabe fitofarmaceutskih sredstev na območju doleta čebel.
8. Obveščeni uradni veterinar preveri upoštevanje zahtev za varno dajanje živil na tržišče, in kadar je to potrebno, čebelarjevo skladno uporabo veterinarskih zdravil.
9. Policija vodi postopek v skladu s svojimi pooblastili.
10. Za medsebojno obveščanje uradi UVHVWR sporočijo telefonske številke fitosanitarnih inšpektorjev in uradnih veterinarjev enotam NVI.

Dr. Tadej Malovrh, predstojnik NVI, in dr. Janez Posedi, generalni direktor UVHVWR

Hrušev ožig in omejitve premeščanja čebel v letu 2016

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oz. Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin nas je obvestila, da bodo za leto 2016 veljale tiste meje okuženih in nevtralnih območij ter žarišč okužbe s hruševim ožigom, ki so objavljene na spletni strani www.uvhvwr.si. V obdobju trajanja nevarnosti okužbe s hruševim ožigom je treba o načrtovanem premeščanju čebel še pred premestitvijo obvestiti pristojnega fitosanitarnega inšpektorja.

V dogovoru z njim bo čebelar pred premeščanjem čebeljih panjev izbral primeren karantenski ukrep, če bo svoje čebele premeščal z okuženega območja hruševega ožiga na ogroženo območje sadjarške pridelave. Več informacij lahko dobite na spletni povezavi: www.uvhvwr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_rastlin/karantenski_skodljivi_organizmi/posebno_nadzorovani_organizmi/hrusev_ozig/.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

GJ PANJ
IN VEČNAMENSKA VISOKA PODNICA
za prehod iz AŽ čebelarjenja na sodobno
NAKLADNO ČEBELARJENJE.

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar

040 464 873

VEČNAMENSKA
VISOKA PODNICA

(združljiva z LR in DB
nakladami)

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

Zamenjava matice

Vlado Augustin, vlado.augustin@czs.si

Vloga čebelje matice v sodobnem načinu čebelarjenja

Sodobnega čebelarjenja ni brez izbranih, zelo plodnih matic. Samo take zagotavljajo nagel razvoj in veliko živalnost družine, s tem pa tudi njen donos čez celo čebelarstvo leto. Odgovorni čebelar si vestno zapisuje, kakšna sta stanje in kakovost vsake matice v čebelnjaku, tako da lahko že na začetku čebelarstva sezona načrtuje potrebne zamenjave. Matice kranjske čebele so sicer lahko plodne več kot štiri leta, vendar jim plodnost po drugem letu začne usihati. Zato jih mnogi čebelarji v svojih gospodarskih panjih zamenjajo kar vsako leto. S tem si zagotovijo, da čebele kar najbolj izkoristijo paše in prinesejo obilo medu, cvetnega prahu, omogočijo pridobivanje matičnega mlečka, čebelarjeva opravila pa napravijo res učinkovita.

Zamenjava matice – splošno opravilo vsakega čebelarja

Zamenjava matice ni tako stalno čebelarstvo opravilo, kot so na primer apitehnični ukrepi ali zatiranje varoj, vendar je pogosto neizogibno, zato bi to opravilo moral dobro poznati in obvladati vsak čebelar. Zamenjava matice zahteva veliko natančnost, previdnost in precej praktičnega znanja, kajti kaj lahko se zgodi, da čebelja družina takoj umori dragoceno rodovniško matico. Če se zavedamo, da je zamenjava starih in neproduktivnih matic nujna za uspešno in donosno čebelarjenje, bo ta tehnološki postopek hitro postal sestavni del našega znanja. Prav tako moramo biti pozorni na čebelje družine, ki ne ustrezajo morfološkim lastnostim kranjske sivke – *Apis mellifera carnica*. Odločitev za zamenjavo matice v takšni družini je nujna.

Uspešnost zamenjave matice je odvisna od njenega sprejema v čebelji družini

Da bi čebelja družina sprejela matico, mora biti brez matice in matičnikov. Čebele tudi ne bodo sprejele matice, če je bila družina dlje časa brez nje. V takšnih primerih začnejo brezmatične čebelje družine izdatneje krmiti nekaj mladice z matičnim mlečkom, zaradi česar se jim razvijejo nerazviti jajčniki, tako da začnejo zalegati. Ker se te čebele ne morejo oprasiti, zalegajo samo trotovska jajčeca, iz katerih se izležejo okvarjeni troti. Zato jih imenujemo trotovske ali

lažne matice. Takšni družini ne dodajamo matice, temveč vse čebele ometemo pred srednje močnim panjem zunaj čebelnjaka, ometeno satje, če je še v redu, pa porazdelimo med druge družine.

Če iz kakršnega koli razloga nismo prepričani, da je družina zares brezmatična, moramo to preveriti. To storimo tako, da iz ene izmed družin vzamemo zaležen sat z vsaj nekaj jajčeci oziroma mladimi ličinkami, ga označimo z risalnim žebličkom in postavimo v sredino plodišča družine, pri kateri preverjamo navzočnost matice. Tej smo pred tem seveda odvzeli ustrezen sat. Po nekaj dneh pregledamo dodani sat z zalego. Če so v njem zgrajeni matičniki, v družini zanesljivo ni matice in brez skrbi ji bomo lahko dodali novo. Matičnike potrgamo, sat pa vrnemo v panj, iz katerega smo ga vzeli.

V čebelarji praksi poznamo veliko različnih načinov zamenjave matice, vsem pa je skupno to, da matico menjamo tedaj, kadar pašne in vremenske razmere omogočajo dobro razpoloženje čebelje družine. Pri vseh postopkih je pomembno, da čebelje družine 7–10 dni po sprejetju matice ne vznemirjamo, torej v njej ne izvajamo pregledov, ne zatiramo varoj in je ne prevažamo. Čebel ne smemo vznemirjati vse dotlej, dokler mlada matica ni začela zalegati prvih jajčec. V nasprotnem bodo čebele mlado, komaj sprejeto matico v želji po zaščiti stisnile v klobčič, pri tem pa jo lahko poškodujejo in pogosto tudi zadušijo.

Čebelja družina najraje sprejme novo opraseno matico nekaj ur po odstranitvi stare. Kot rečeno, na sprejem matice ugodno vpliva tudi paša. Če je v naravi ni, je priporočljivo, da družino nekaj dni pred zamenjavo matice krmimo. Pet do šest ur pred postopkom iz čebelje družine odstranimo staro matico, po preteku tega časa pa ji dodamo mlado opraseno matico v transportni matičnici, ki smo jo dobili pri vzrejalcih matic.

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSTVA OPREME,
MD OPREMA

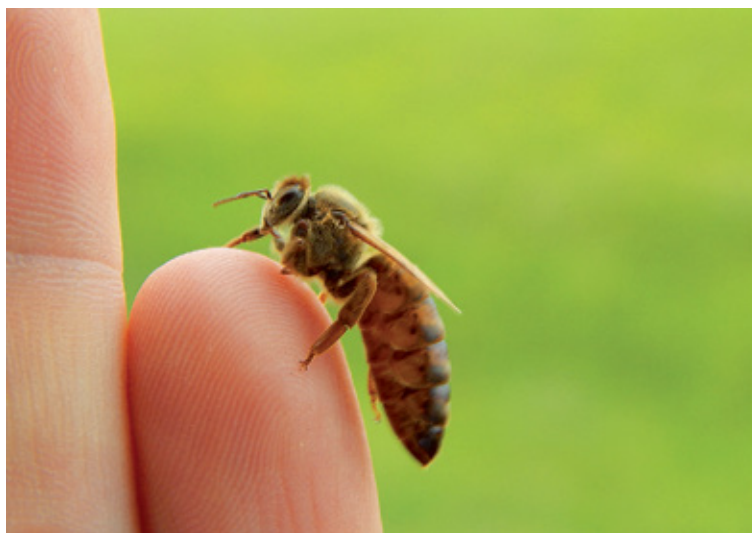
NOVO!

Sprejemam prednaročila za osmukalnike.

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po ugodnih cenah.

Ker je transportna matičnica ploščate oblike, jo lahko vstavimo ali obesimo med dva sata z izlegajočo se zalego. Namestimo jo tako, da delavke nimajo dostopa do odprtih, skozi katere imajo stik z matico. Naslednji dan pogledamo, kakšno je razporeženje v družini. Če delavke obsedajo matičnico, prhutajo s krili in če jih z lahkoto odstranimo z matičnice, jim omogočimo dostop do testa in panj zapremo. Če pa so čebele nemirne in jih s težavo odstranimo z matičnice, počakamo še kak dan. Če stanje tudi drugi dan ni drugačno, je najbolje, da matičnico z matico odstranimo, v panj pa damo sat z nepokrito zalego in se prepričamo, ali je družina zanesljivo brezmatična.

Matica kranjske čebele

Foto: Boštjan Tovornik

Metoda za zagotovljeno najboljši sprejem matice

Eden izmed najuspešnejših načinov dodajanja mlade matice v brezmatično čebeljo družino je metoda dodajanja z matičnico z mrežastim pokrovom. To je plastičen okrogel pokrov, velikosti Φ 10 cm in globine 20 mm, pokrit z mrežo 3×3 mm, ki ga dobimo v vsaki dobro založeni čebelarški trgovini. V takšno matičnico dodamo mlado matico pred koncem dneva, po 5–6 urah brezmatičnosti čebelje družine, ko se ta že počuti osirotelo.

Na enem od satov v sredini čebeljega gnezda, na delu s pokrito zalego, iz katere se že izlegajo mlade čebele, ter z nekoliko odprtega medu, svežega cvetnega prahu in nekaj praznimi celicami, mlado matico pokrijemo z matičnico z mrežastim pokrovom. Pri izbiri sata s pokrito zalego moramo dati prednost satu s starejšim satjem, ker ga čebele težje pregrizejo. Matica se v prostoru pod pokrovom neovirano giblje

in izlega jajčeca. Čebele, ki se izlegajo sprejemajo matico, jo hranijo in prenašajo matično snov na čebele, ki so na zunanji strani mreže pokrova. Vonj mlade matice se hitro izenači z vonjem čebelje družine, zato se med mlado matico in čebelami hitro vzpostavi pristen odnos. Po 48 urah, ko je matica že zaleгла prazne celice, umaknemo pokrov in spustimo matico. Največkrat pa čebele pod pokrovom že same naredijo prostor in matico osvobodijo. S takšno matičnico je priporočljivo dodajati dragocene matice, saj zagotavlja najboljši sprejem.

Sklep

Dodajanje in zamenjevanje matic je zahtevno opravilo in včasih se zgodi, da nam zadeva spodleti. Zaradi tega ne smemo obupati, kajti neuspeh je najboljša motivacija za uspeh. Vsi uspešni ljudje se zavedajo, da kolikor bolj želiš biti uspešen, toliko več neuspehov je treba premagati. Na koncu ugotovimo tudi to, da se iz neuspehov naučimo precej več kot iz uspehov. ■

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK BALI

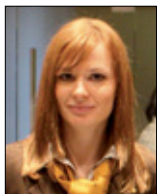
Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Prevzeti jih je mogoče osebno, lahko pa vam jih pošljemo tudi po pošti. Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico ČZS priznamo 4 % popust ob nakupu opreme in pribora, matic in čebeljih pridelkov v vrednosti več kot 50 EUR.

Čebelarstvo PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

Priprava na osmukanje cvetnega prahu

Nataša Lilek, natasa.lilek@czs.si

Za čebeljo družino je med vir energije, cvetni prah pa poglavitni vir preostalih pomembnih hranil, kot so proteini, minerali, maščobe in druge snovi. Mogoče ga je uporabljati tudi v prehrani ljudi.

Če se odločate o pridobivanju cvetnega prahu, ni odveč opozorilo, da se pred začetkom osmukavanja s čebelarskimi kolegi, ki imajo izkušnje s pridobivanjem peloda, posvetujte o nakupu primerne osmukalnika. Za obstoječe AŽ-panje so na voljo zunanji osmukalniki, saj panjev ob njihovi namestitvi ni treba predelovati, če pa se šele lotevate čebelarjenja in kupujete nove panje, priporočamo nakup takšnih z visoko podnico, ki nam omogoča tako namestitvev notranjega osmukalnika kot tudi nadzor nad odpadkom varoj.

Ker večina osmukalnikov na našem tržišču ni uporabna brez poprejšnje domače predelave, ni mogoča niti optimizirana pridelava cvetnega prahu. V ČZS smo se leta 2015 lotili optimizacije teh pripomočkov. Tedaj smo po večletnem testiranju osmukalnikov, kupljenih na našem tržišču, ustanovili projektno skupino, ki je na podlagi izkušenj oz. testiranja izdelala dva tipa zunanjih osmukalnikov. Oba tipa sta uporabna brez poprejšnje domače predelave in konstruirana tako, da je na več mestih omogočen odvod toplega zraka iz notranjosti panja, tako da material, iz katerega je izdelan osmukalnik, ne plesni, popolnoma zračen pa je tudi osmukalnik predalček, ki je v celoti izdelan iz nerjaveče mreže.

Dobro je, da ima čebelar, ki se odloči za osmukavanje peloda, čebelnjak oz. stojišče v bližini svoje-

ga doma, saj bo tako lažje sproti pobiral cvetni prah in ga tudi hitro prenesel v prostor za skladiščenje. Zaželeno je, da osmukavanje poteka v okolju z raznovrstnimi rastlinami, ki med cvetenjem ponujajo čebelam veliko peloda. Cvetni prah je lahko istovrstnega izvora, vendar je takšnega v Sloveniji zelo malo. Včasih pa se na posameznih območjih vendarle lahko pojavi po večini istovrsten cvetni prah, predvsem na tistih, na katerih so zasajene velike površine oljne ogrščice ali ajde, ter v obdobju cvetenja kostanja. Največ je mešanega cvetnega prahu, ki je s stališča prehrane čebel tudi najboljši, saj jim zagotavlja raznovrstno prehrano, ki zadosti njihove potrebe po nujno potrebnih aminokislinah.

Ker pelod izvira iz okolja, je pomembno, da je čebelar pozoren tudi na dogajanja v okolju, predvsem v obdobju škropljenja različnih kulturnih rastlin in dreves. Zelo pomembno je, da čebelar izvaja vse potrebne higienske ukrepe za pridobivanje kakovostnega in varnega cvetnega prahu. Ni nujno, da namestimo osmukalnike na vse panje, če jih namestimo dovolj zgodaj, da se čebele nanje navadijo, seveda z odprto osmukalno ploščico. Ko so v panju približno štirje sati nepokrite zalege, to ploščico zapremo. Nepokrita zalega pri čebelah vzbuja še večjo vneto za nabiranje peloda, zato je ob pridelavi cvetnega prahu priporočeno, da iz panja odvezemo sate s pokrito zalego. Te sate lahko uporabimo za okrepitev drugih družin ali za narejanje narejencev.

Seminar o pridobivanju cvetnega prahu

ČZS, JSSC pripravlja seminar o pridobivanju cvetnega prahu. Seminar bo obsegal tako teoretično kot tudi praktično izobraževanje. Na njem se boste seznanili s pomenom cvetnega prahu, z osnovami pridobivanja cvetnega prahu, s tehnologijo pridobivanja osmukanca oz. izkopenca in problematiko v zvezi s tem, s postopki ravnanja s cvetnim prahom po odvzemu in z njegovim skladiščenjem, pa tudi z označevanjem pridelka ter z njegovo uporabo. Potrdilo o udeležbi na seminarju bodo prejeli le tisti slušatelji, ki se bodo udeležili vseh osmih ur izobraževanja. Teoretični del bo potekal predvidoma v začetku junija 2016 v prostorih

Čebelarskega centra na Brdu pri Lukovici, praktični del pa v čebelnjaku HOFER. Na seminar se lahko prijavite na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si ali po telefonu št.: 01/729 61 29. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), ali imate izkušnje (koliko let) s pridobivanjem cvetnega prahu ali ne, tel. št. in e-naslov. Prijave zbiramo od **9. maja** naprej. Na voljo je največ 50 prostih mest, zato pohitite s prijavo! Natančen urnik z datumi bodo vsi prijavljeni kandidati prejeli po e-pošti pred začetkom tečaja.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Če se donos cvetnega prahu nenadoma zmanjša, čeprav so zunanje razmere primerne za njegovo pridobivanje, je to za čebelarja znak, da preveri, kaj se dogaja s čebeljo družino, saj se lahko pripravlja na rojenje oz. prelega.

Če je kakšna družina obolela za poapnelo zalego, iz takega panja odstranimo osmukalno ploščico, da družine ne obremenjujemo še z odvzemanjem cvetnega prahu. Donos peloda je večji ob vlažnem vremenu in v dopoldanskem času. Osmukalniki naj ostanejo nameščeni do konca kostanjeve paše, potem pa osmukalne ploščice odprite. Prav tako osmukalne ploščice odprite, če se pojavi huda suša. Dnevni donosi cvetnega prahu so zelo različni, saj so odvisni od več dejavnikov, npr. od vrste osmukalnika, moči družine, zunanjih razmer in rastlinstva okoli stojišča. Ob dobrih razmerah lahko čebele naberejo tudi do 250 g peloda na dan. Cvetni prah je nujno pobirati vsak dan, prav tako pa moramo osmukalne predalčke vsak dan čistiti pod tekočo pitno vodo.

Leseni osmukalni predalčki zahtevajo posebno skrb, saj se v njih lahko razvije plesen, ki je nikakor ni mogoče očistiti. Zaradi tega priporočamo, da takšne

predalčke po čiščenju posušite na toplem zraku, ki bo preprečil razvoj plesni.

Cvetni prah je mikrobiološko zelo občutljivo živilo, zato je skrb za pridobivanje, primerno obdelavo in hranjenje poglavitnega pomena za ohranitev kakovosti in varnosti tega pridelka. Če želite pridobiti še več znanja o smukanju, obdelavi, shranjevanju, hranilni vrednosti in uporabi peloda, vas vabimo, da se udeležite seminarja o pridelavi cvetnega prahu. ■

V panjih poskrbimo za vosek brez ostankov akaricidov

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Vosek v panju je prva posoda za med. Napak, ki jih čebelarji naredimo na tej stopnji, pozneje ne moremo več popraviti. Če je vosek, namenjen pridobivanju medu, onesnažen z akaricidi oz. zdravili, ki jih uporabljamo za zatiranje varoj, se njihovi ostanki lahko znajdejo tudi v medu in drugih čebeljih pridelkih. Prehod teh ostankov iz voska v med in druge čebelje pridelke je odvisen od vrste akaricida in njegove količine v vosku, zato je naša naloga poskrbeti, da med pridobivamo iz voska, v katerem ni ostankov teh sredstev.

Splošna navodila proizvajalcev zdravil in veterinarjev za večino zdravil vključujejo navodilo, da medu ne smemo točiti iz tistih satov, ki so bila pod vplivom zdravil. Glede na to je treba pred zdravljenjem iz panjev odstraniti mediščne sate oziroma medu ne smemo točiti iz satov, ki so bili morebiti premeščeni iz plodišča, v katerem so bili pod vplivom zdravil. Tako bomo zagotovili, da med ne bo vseboval večje koli-

čine ostankov, kot je njihova največja dovoljena vrednost v medu.

Ostanke zdravil lahko v panj vnesemo tudi s satnicami, ki vsebujejo njihove ostanke. Pri predelavi satja v satnice oz. pri običajni pripravi satnic se namreč vanje prenesejo ostanki iz voska, saj jih temperatura ne uniči. Satnice lahko do neke mere očistimo samo z dragim in zahtevnim čiščenjem, ki ni splošno

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Iz naših čebelarstev je treba odstraniti z ostanki obremenjen vosek

V podjetju Samson Kamnik, d. o. o., je mogoče kupiti večje količine neoporečnega voska brez ostankov akaricidov oz. pesticidov, in sicer v blokih po 3–5 kg ali granulatu. Ob nakupu boste prejeli tudi izvid analize. Intenzivno se ukvarjajo s projektom filtracije in odstranjevanja omenjenih nečistoč iz prinesenega voska. Postopek je v sklepni fazi, tako da bo servis čiščenja voska kmalu na razpolago.

Namen projekta je toliko očistiti vosek iz slovenskih čebelarstev, da ta ne bo več potencialno ogrožal kakovosti medu. Cene analiz so še vedno razmeroma visoke, zato bo treba zbrati večjo količi-

no voska (vsaj 1000 kg), ki ga bodo po ustreznem postopku očistili ter tudi analizirali. Ob zdaj veljavnih cenah bi čiščenje 1 kg voska čebelarja stalo približno 4 EUR (skupaj z DDV).

V Samsonu so na voljo tudi kalupi (www.naravno.info/default.asp?mid=sl&pid=modul_it&wid=5374) in silikonski materiali (www.naravno.info/modrin1kg_katalizatorc-88_30g) za izdelavo kalupov za izdelavo sveč. V bližnji prihodnosti bo mogoča tudi neposredna zamenjava onesnažene-ga voska za sveče.

Samson Kamnik, d. o. o.

v veljavi in ki ceno satnic zagotovo zviša. Če želite biti prepričani, da v satnicah ni nikakršnih ostankov in da te ne ogrožajo vašega medu, kupite satnice iz ekološke proizvodnje ali pa prodajalca povprašajte za izvid analize voska. Ekološke satnice so izdelane iz voska ekološke pridelave, pri kateri je prepovedana uporaba sintetičnih zdravil.

Za zmanjšanje tovrstnih ostankov v naših čebeljih pridelkih moramo iz panjev odstraniti ves vosek, obremenjen z akaricidi, ter vanje vnašati zgolj neobremenjen vosek. To velja tudi za satje v plodišču, saj čebele vosek prenašajo po panju. Tako lahko tudi na novo zgrajen deviški vosek vsebuje ostanke akaricidov, čeprav satje ni bilo nikoli pod vplivom zdravil. Odstranjevanje starega satja iz panja je še posebej pomembno, če to vsebuje akaricide, ki jih v medu ne sme biti.

V okviru lanskega inšpekcijskega nadzora Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin so med 21 pregledanimi vzorci satja v osmih vzorcih našli od 0,058 do 0,071 mg/kg nedovoljene snovi

klorfeninfos. Čebelarska zveza Slovenije je v italijanski laboratorij Neutron poslala v analizo pet satnic različnih proizvajalcev, kupljenih v trgovinah. Vse so vsebovale kumafo, in sicer od 0,84 mg/kg do 5,2 mg/kg, štiri pa so vsebovale tudi od 0,072 mg/kg do 0,28 mg/kg klorfeninfos. Vsebnost klorfeninfos je bila v vseh vzorcih nizka, manj kot 1 mg/kg, kolikor je meja, ki jo nemški raziskovalec Wallner priporoča vsaj za kumafo, bromopropilat in fluvalinat v satnicah, saj je dokazal, da začnejo ostanki teh akaricidov iz voska prehajati v med pri koncentraciji 1 mg/kg voska.

Naša naloga je, da iz našega voska čim prej odstranimo akaricide, to pa lahko naredimo samo z uporabo satnic brez ostankov. Proizvajalci satnic ne morejo izdelati satnic brez ostankov, če smo jim čebelarji prinesli onesnažen vosek. Izdelava satnic iz lastnega voska je smiselno samo, če v vosku ni ostankov akaricidov, zato priporočamo, da se pred izdelavo satnic o tem prepričate z analizami. ■

VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC GABER

Pri nas lahko kupljene označene čebelje matice prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Vzrejališče je odobril KIS.

Novacanova ulica 3, 3202 Ljubecna, Tel.: 03/546 14 47, GSM: 031/705 961

KONIGIN
Tovarna čebelarске opreme iz Madžarske

www.konigin-trade.com

Nudimo Vam proizvode s 4-letno garancijo po zelo ugodnih konkurenčnih cenah z dostavo na dom

Obiščite nas na sejmi in izkoristite 10% sejmski popust!
Sejmi: Bjelovar, Pazin, Celje, Zagreb, Opatija in Split

Telefon: +386 31 266 193, +36 70 360 2881 E-mail: fodor@konigin-trade.com

Novice iz sveta

ZDA

Profesor na univerzi Cornell dr. Tom Seeley, vodilni raziskovalec vedenja čebel in ekologije, pa tudi odpornosti divje živečih čebel proti varojam, je nedavno izdal knjigo z naslovom »Čebelja demokracija«. Na vprašanje, ali bi čebele izginile, če bi ameriški čebelarji nenadoma prenehali zatirati varoje, je odgovoril, da se to ne bi zgodilo. Po njegovem bi čebelje družine sicer res množično umirale, vendar bi jih nekaj vendarle preživel. To kaže poskus švedskih strokovnjakov, izveden v južnem delu otoka Gotland. Tam so usodi prepustili sto petdeset panjev čebel in od vseh družin jih je preživel le pet, vendar te živi-vo še zdaj.

Nekaj podobnega je dr. Seeley opazoval tudi v gozdu Arnold, ki ga univerza Cornell uporablja za raziskovalne namene. Leta 1978 je v tamkajšnjih votlih drevesih štel gnezda divje živečih medonosnih čebel. Ko so se leta 1993 tam pojavile varoje, je bil prepričan, da bo novi zajedavec uničil vse, toda ob vnovičnem štetju gnezd leta 2002 in 2011 je ugotovil, da se to ni zgodilo. Vse družine so bile sicer napadene z varojami, vendar je bilo njihovo število enako kot pred več kot tridesetimi leti – tj. 2,5 čebelje družine na eno kvadratno miljo. Zagotovo ve, da jih nihče ni zdravil.

Na vprašanje, kateri mehanizmi omogočajo čebelam v gozdu preživetje, pa je odgovoril: »Za zdaj na to še ne morem nedvoumno odgovoriti. Vemo, da so se preživele čebele genetsko spremenile, ne vemo pa še, katera genetsko pogojena značilnost jim pomaga, da se zoperstavlja varojam. Predvidevam, da ima pri divje živečih čebelah v gozdu poleg genetike pomembno vlogo tudi okolje. Vsaka značilnost živega bitja je delno odvisna od genov in delno od okolja, v katerem živi. Ker živijo te čebele v razmeroma majhnih drevesnih duplih, pogosto rojijo, tako da je razvoj varoj za nekaj časa prekinjen. To potrjuje tudi poskus, ki smo ga izvedli na dveh stojiščih. Na enem smo čebe-

Dr. Tom Seeley

Foto: Internet

le pustili, da so rojile, na drugem pa smo rojenje preprečevali. Tiste, ki so rojile, so imele občutno manj varoj od preostalih družin. Seveda večina čebelarjev preprečuje rojenje, saj družine, ki rojijo, prinašajo manj medu od tistih, ki ne rojijo. Nekateri pa pravijo: raje imam nekaj manj medu, toda bolj zdrave čebele in manj stroškov z njihovim zdravljenjem. Pri divje živečih čebelah v gozdu je pomembna še ena ugotovitev. Roj si poišče novo bivališče proč od izrojenca, po navadi vsaj kak kilometer ali dva stran. Zato je na takšnih razdaljah oteženo prehajanja varoj iz enega gnezda v drugega, to pa povzroči pojav nenapadalnih (avirulentnih) varoj; te varoje ne bodo uničile čebelje družine, saj bi s tem povzročile tudi svoj lasten propad. Večino čebeljih družin, ki so naseljene v 8-satnih LR-panjih (zaradi lažjega dviganja naklad), sem dobil iz rojev divje živečih čebeljih družin v gozdu Arnold. Predpostavljam, da so zaradi omenjenih genetskih sprememb odpornejše proti varojam in da glede njihovega preživetja ne bo večjih težav.« ■

Franc Šivic

Vir: Sharashkin, L. (2016): Surviving Without Treatments. *American Bee Journal*, št. 2, februar, str. 157.

ČEBELARSKI CENTER LENART

**Vse za čebelarje
in ljubitelje medenih dobrot.**

UGODNO
Poseben popust za
čebelarje začetnike
na vso čebelarstvo
opremo.

Popust ne velja
za sklenena izdelka.

 www.cebelski-center.eu
 Čebelarski center Lenart
 info@cebelski-center.eu
 041 474 897 • 031 752 626

Rezultati morfološke analize čistosti kranjske čebele v Sloveniji

Peter Kozmus*, peter.kozmus@czs.si

V Evropi živi več podvrst medonosnih čebel, med njimi pa so najbolj razširjene italijanska, nemška temna in kranjska čebela. Tretja podvrsta se je razvila po zadnji ledeni dobi pred približno 10.000 leti in je dandanes druga najbolj razširjena podvrsta ali rasa čebel na svetu. Slovenija je v svetu priznana kot izvorna deželna kranjske čebele (*Apis mellifera carnica*), ki je sicer razširjena še na območjih Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Srbije ter v delu Makedonije, Romunije, Bolgarije, Madžarske in Avstrije. Za to podvrsto so značilni izrazito dolg rilček ter rjavosive dlačice na oprsu in zadkovih obročkih (tomentih). Zadkovi obročki so temni; prvi je lahko usnjeno rjav, včasih pa so na prvem obročku nakazane svetlejšje pege. Od drugih čebeljih ras se razlikuje po morfoloških (barva in dolžina dlačic, kubitelni indeks, dolžina rilčka ...) in etoloških znakih (mirnost, delavnost, dolgoživost, dobra izraba paše, dobro prezimovanje, dobra orientacija, majhna poraba zimskih zalog ...).

Mešanje kranjske čebele z drugimi podvrstami

Pred leti smo ugotovili, da se v populaciji kranjske čebele v Sloveniji dogajajo spremembe, ki bi lahko ogrozile avtohtonost naše, v Evropi zaščitene čebele. Leta 2010 smo hipotezo potrdili s preliminarno analizo čistosti kranjske čebele, v kateri smo ugotovili, da je v Sloveniji 5,6 odstotka čebel z rumenimi (in oranžnimi) obročki na zadkih, to pa je občutno več kot dva odstotka, kolikor je še sprejemljivo. Pri tem smo ugotovili, da obstajajo razlike med posameznimi regijami.

V obdobju od leta 2011 smo tej problematiki namenili več pozornosti. V okviru rejskega programa smo uvedli osnovno odbiro, v okviru uredbe izvajamo ukrep menjave matic, na terenu so bila organizirana

številna predavanja in delavnice o osnovni odbiri, terenski svetovalci so čebelarjem svetovali, kako naj izvajajo osnovno odbiro in na kaj naj bodo pozorni ... Poleg tega so bili o tej temi v zadnjem obdobju v Slovenskem čebelarju objavljeni številni prispevki.

Leta 2015 smo ponovili analizo čistosti kranjske čebele v Sloveniji. Vzorce so zbrali terenski svetovalci z območij, za katera so pristojni. Vsak vzorec je bil sestavljen iz 25 naključno zbranih čebel neposredno s cvetočih rastlin. V okviru analize je bilo pregledanih 15.069 čebel, ki so bile zbrane na 631 lokacijah po Sloveniji, povprečno na treh v vsaki občini. Za razlikovanje čebel smo uporabili barvno skalo, ki jo je v knjigi Vzrejajmo boljše čebele iz leta 2003 objavil dr. Jože Rihar. Enaka metoda je bila uporabljena tudi leta 2010 ko je bila opravljena preliminarna analiza. Ugotovitve smo zbrali v Preglednici 1.

Kot so pokazali rezultati, je v Sloveniji 1,22 odstotka čebel z enim ali dvema rumenima obročkoma na njihovih zadkih. Ta odstotek je občutno nižji od tistega leta 2010 (5,6 odstotka).

V nadaljevanju smo izračunali odstotek čebel z enim ali dvema rumenima obročkoma na njihovih zadkih v posameznih občinah. Ugotovili smo, da so med

Kranjska čebela na cvetu

* Dr., strokovni vodja Priznane rejske organizacije

Preglednica 1: Število analiziranih čebel, število čebel s sivimi obročki, s svetlejšimi pegami ter z enim in dvema rumenima obročkoma na njihovih zadkih

	Pregledane čebele	Čebele s sivimi obročki	Čebele s svetlejšimi pegami ali lisami	Čebele z enim rumenim obročkoma	Čebele z dvema rumenima obročkoma
Število	15.069	13.785	1095	140	44
Odstotek		91,48	7,27	0,93	0,29
Odstotek križancev				1,22	

njimi razlike. V 30 občinah je čebel z rumenimi obročki na zadkih več kot 2 odstotka. Večina teh občin leži v zahodnem delu države ob meji z Italijo in na Koroškem ob meji z Avstrijo. Ta problem se pojavlja tudi v nekaterih drugih občinah, razloge zanj in rešitve za njihovo odpravo pa bomo skušali ugotoviti v prihodnje. Karto čistosti po občinah si lahko ogledate na Sliki 1.

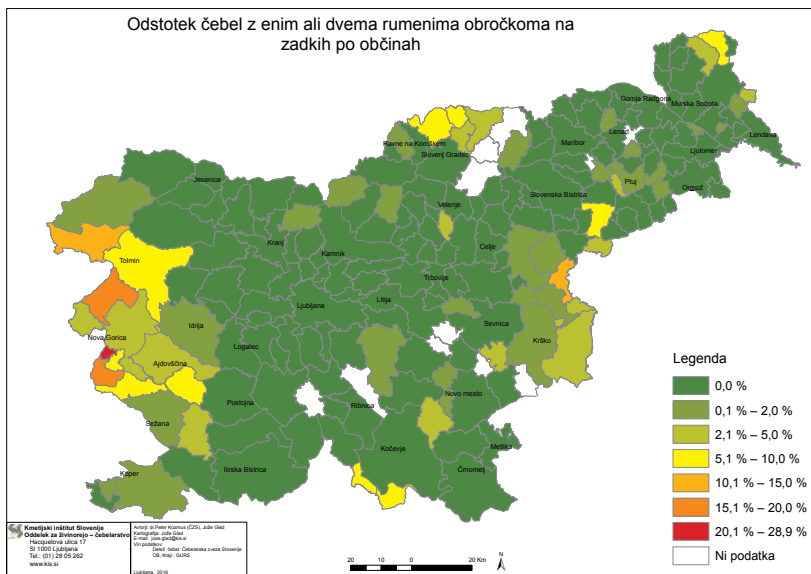
Čistost kranjske čebele smo izračunali tudi po posameznih regijah. Pri tem smo ugotovili, da je največji odstotek križancev v goriški regiji (8,78 odstotka). Več kot dva odstotka križancev je še na Koroškem in v obalno-kraški regiji (Preglednica 2).

Sklep

Z dobljenimi rezultati smo lahko zadovoljni, saj se je v Sloveniji od leta 2010 občutno zmanjšal skupni odstotek čebel križancev. Ugotovitve tudi potrjujejo, da je bilo delo JSSČ in PRO pravilno in uspešno. Največjo zaslugo za tak rezultat imajo čebelarji, ki so resno vzeli napotke služb v čebelarstvu in jih tudi

upoštevali. Rezultat kaže, da se slovenski čebelarji zavedamo pomena kranjske čebele in da si jo želimo ohraniti tudi v prihodnje.

Ob tem se zavedam, da je v nekaterih regijah in posameznih občinah odstotek čebel križancev še vedno večji kot dva odstotka. Tem regijam in občinam bomo v prihodnje namenili posebno pozornost, saj želimo, da bi bil odstotek križancev tudi na teh območjih manjši od dveh odstotkov. ■

Slika 1: Čistost čebel po posameznih občinah v Sloveniji leta 2015

Preglednica 2: Rezultat pregleda čistosti čebel po posameznih regijah v letu 2015

Regija	Št. analiziranih čebel	Vsota čebel z enim in dvema rumenima obročkoma na zadku	Odstotek
GORIŠKA	979	86	8,78
KOROŠKA	880	19	2,16
OBALNO-KRAŠKA	583	12	2,06
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	1174	15	1,28
SPODNJEPOSAVSKA	333	4	1,20
SAVINJSKA	2169	21	0,97
POMURSKA	2227	12	0,54
PODRAVSKA	3220	13	0,40
GORENJSKA	1363	1	0,07
OSREDNJSLOVENSKA	1546	1	0,06
NOTRANJSKO-KRAŠKA	412	0	0,00
ZASAVSKA	183	0	0,00
Skupaj/odstotek	15.069	184	1,22

ČEBELARSTVO LUZNAR

PRODAJA ČEBELJIH DRUŽIN IN ČEBELJIH MATIC

Begunje 170,
4275 Begunje na Gorenjskem
Tel.: 040/321 556
cebelarstvo.luznar@gmail.com

Na voljo so vam čebelje matice iz Gorenjske – alpski ekotip (vzrejene v sodelovanju s KIS-om) in čebelje družine na AŽ-satih.

Obvestilo glede ukrepa menjave matic v letu 2016

ČZS letos nadaljuje izvajanje ukrepa menjave matic. Matice bodo zamenjane pri čebelarjih, pri katerih bodo terenski svetovalci ugotovili čezmerno število delavk z rumenimi obročki na zadkih. Če ste zainteresirani za brezplačno zamenjavo matic in če menite, da imate v vašem čebelarstvu čebele z rumenimi obročki na zadkih, **do 10. junija 2016** navežite stik s terenskim svetovalcem na vašem območju in se z njim dogovorite za obisk oz. pregled čebeljih družin. Če boste v eni ali več čebeljih družinah našli več kot 2 odstotka čebel z rumenimi obročki na zadkih, vam

bo terenski svetovalec to pokazal, potem pa se boste z njim lahko dogovorili tudi za zamenjavo matic. Ob tem vas obveščamo še, da je v programskem obdobju 2014–2016 vsak čebelar samo enkrat upravičen do brezplačne menjave matic. Zato čebelarji, ki so matice prejeli v minulih dveh letih, letos niso upravičeni do brezplačne zamenjave. Urejeno mora imeti tudi KMG MID številko (ker se sredstva črpajo iz ukrepov skupne kmetijske politike, mora imeti kmetijsko gospodarstvo poleg nosilca KMG MID določenega tudi njegovega namestnika). *Dr. Peter Kozmus*

Strokovna razprava o osnovni odbiri in čistosti kranjske čebele ter Dan kranjske čebele

Letošnja strokovna razprava o osnovni odbiri in čistosti kranjske čebele ter Dan kranjske čebele bosta **v četrtek, 12. maja 2016, ob 16.00 uri**, v Čebelarstvu Slovenije na Brdu pri Lukovici. Na ta dogodek vabimo vse vzrejevalce matic ter čebelarje, ki prav tako sodelujejo pri ohranjanju kranjske čebele na celotnem območju naše države. V okviru Dneva kranjske čebele bodo prejeli priznanja tisti vzrejevalci matic, ki so leta 2015 dosegli najboljše rezultate na področju selekcije. **Program dogodka:**

1. Uvodni pozdrav.
2. Dr. Maja Smodiš Škerl: Oskrba čebeljih družin za boljšo odpornost in vitalnost.

3. Dr. Peter Kozmus: Pomen odbire trotoev za vzrejo kakovostnih matic.
4. Dr. Peter Kozmus: Predstavitev rezultatov raziskave čistosti čebel v Sloveniji, opravljene leta 2015.
5. Razprava.
6. Podelitev priznanj vzrejevalcem matic za dosežke v selekciji v letu 2015.

Vabljeni vzrejevalci matic, predvsem pa vsi čebelarji!

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ, in dr. Peter Kozmus, vodja PRO

Seminar o vzreji čebeljih matic v svojem čebelarstvu

ČZS, JSSČ razpisuje dva seminarja o vzreji matic v svojem čebelarstvu. Program seminarja obsega tri ure teoretičnega in tri ure praktičnega izobraževanja. Na njem se boste seznanili s selekcijo oz. odbiro družin in načini vzreje matic v svojem čebelarstvu. Seminarja bosta potekala v Čebelarstvu doma ČD Črnomelj v Selu pri Otovcu:

1. termin: 8. junij, ob 17. uri – teorija, 9. junij, ob 15. uri – praksa (ob slabem vremenu se prestavi);
2. termin: 15. junij, ob 17. uri – teorija, 16. junij, ob 15. uri – praksa (ob slabem vremenu se prestavi).

Na seminar se lahko prijavite (potrebna je prejšnja registracija) na e-naslovu: vlado.augustin@czs.si ali po tel. št.: 040/436 516. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarstvo društvo, koliko let čebelarite, svojo tel. št. ali št. GSM in e-naslov. Prijave zbiramo do 1. junija 2016. Ker se bo posameznega seminarja lahko udeležilo največ 15 slušateljev, pohitite s prijavo!

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Progeno testiranje čebeljih matic

Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v čebelarstvu, vabi **večja gospodarsko usmerjena in prevozna čebelarstva**, da v čebelarški sezoni 2016/17 sodelujejo pri testiranju čebeljih matic v rejskih razmerah (progeno testiranje). Za čebelarje, ki se bodo vključili v testiranje matic, bomo izvedli usposabljanje in pripravili program oz. navodila za testiranje. Matice bo mogoče prejeti v

petek, 10. junija 2016, ali v petek, 24. junija 2016. Vse zainteresirane čebelarje vabimo, da se prijavijo na Kmetijski inštitut Slovenije. **Prijave sprejemamo do 13. maja 2016** po tel. št.: 01/280 52 41 ali na e-naslov: vzreja.matic@kis.si. Po opravljenem izboru vas bomo o tem obvestili in vam poslali prijavo. Vabljeni k sodelovanju!

Kmetijski inštitut Slovenije

- Registrirano vzrejalšče čebeljih matic pri MKGP vam ponuja oprasene in neoprasene čebelarje matic. Ponujamo tudi zrele matičnike znane starosti.
- Vzreja poteka po preizkušeni vzrejni metodi ter z lastno odbiro v selekcijskem čebelnjaku v sodelovanju s KIS (DPO) in ČZS (PRO).
- Matice lahko prevzamete osebno, po pošti ter z njih pošiljamo po Sloveniji in v tujino.

Čebelarstvo Cvet

Mitja Nakrst
Žeje 30
1233 Dob

T: 031 291 603

www.cebelaarstvocvet.si
info@cebelaarstvocvet.si

Vzreja matic

V sodelovanju s KIS vzrejamo matice Kranjske sivke. Sprejemamo naročila. Prevzem možen osebno, po pošti ali ob petkih zvečer v ČD Škofja Loka v Brodeh.

**Čebelarstvo
BOKAL**

www.bokal.si

Sveti Andrej 30/a
Škofja Loka - SI
M: 041 / 344 - 065
041 / 531 - 423
E: info@bokal.si

Vasja Jug

Grant 1e
5242 Grahovo ob Bači

*S kakovostjo
do uspeha!*

VZREJNI CENTER RODICA

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Ponujamo vam **kakovostne in označene matice čiste kranjske sivke** iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS. Matice lahko naročite po tel.: 031/254 995 ali po e-pošti: vasja.jug@gmail.com. Čebelarjem omogočamo **količinski popust**. Matice lahko prevzamete osebno ali po pošti.

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1, Dole pri Litiji

Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041/900 606

e-naslov: darko.grm1@siol.net

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
- Ponujamo vam tudi matičnike črne barve za pridobivanje matičnega mlečka ali za vzrejo matic.

Telefon: 01/361 24 28

Vzreja matic
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS.
– Matice lahko dobite od konca maja do pozne jeseni, bodisi po pošti bodisi na naslovu:
Golo Brdo 19, I215 Medvode.
– Matice pošiljamo večkrat na teden.

Problem sladkorja v medu in deviško satje

Janez Gregori, janez.gregori@gmail.com

Zadnje čase je veliko govora o problemu vsebnosti sladkorja v medu. To je na prvi pogled nelogično, saj je med vendarle po večini sestavljen iz različnih vrst sladkorja, ki se med seboj razlikujejo po molekularni zgradbi. Večina je enostavnih sladkorjev, kot sta sadni sladkor ali fruktoza, ki le počasi kristalizira, in grozdni sladkor ali glukoza, ki hitreje kristalizira. Če se v medu pojavi sestavljeni sladkor trisaharid melecitoza, ki ga je veliko v nekaterih manah, na primer v macesnovi, med zelo hitro kristalizira. Med vsebuje tudi manjšo količino disaharida saharoze, to je pesnega ali trsnega sladkorja.

Problem v medu je sladkor, ki ga krmimo čebelar. V letošnji 4. številki našega glasila smo na str. 133 brali, da že 1 odstotek tega sladkorja v medu presega mejo, določeno v veljavnih zakonskih predpisih. To pa je za čebelarje lahko velika težava. V tem prispevku bom z izrazom sladkor označeval tisti sladkor, ki ga čebelarji dodajamo čebelar.

Nemogoče je popolnoma preprečiti, da sladkor ne bi zašel v medišče. Tudi če spomladi v medišče vstavimo suhe sate, se temu ne moremo povsem izogniti. Čebele si namreč pogosto izmenjujejo hrano iz ust v usta (to označujemo z izrazom trofalaksa) in tako lahko v medišče zanesejo – seveda v majhnih količinah – sladkor, ki je bil uskladiščen v plodišču. Čebelarji moramo predvsem poskrbeti, da sladkor ne zaide v medišče po naši krivdi.

Večina nas čebelarji v AŽ-panjih, katerih prostornina je omejena. Če prezimujemo tako, da medišča jeseni ne spraznimo, čebele razporedijo zimsko zalogo tako v plodišču kot v medišču. Kaj storiti spomladi? Če satje, v katerem je gotovo še dosti zimске zaloge, pustimo, bo ta ob prvem točenju zašla v med, tak med pa je ponarejen. In po predpisih ga ni dovoljeno dati v promet. Najbolje bi bilo torej medišča izprazniti že pred poletnim krmljenjem za zalogo.

Problem nastane tudi pri premeščanju. Na satih je nad zalogo skoraj vedno še nekaj zimске zaloge – ko se zalega izleže in čebele sat napolnijo z medom, bo ta zaloga ob točenju zašla v med.

Kaj storiti? Pri AŽ-panjih bomo nekoliko v zadregi. Če želimo, da sladkor ne bo zašel v med, vsaj ne več, kot je to dovoljeno v predpisih, bo premeščanje moralo v pozabo. Sliši se hudo, a spremeniti bomo morali način čebelarjenja. Matiči bomo morali, podobno kot doslej, zagotavljati prostor za zalega-

nje z odvzemanjem zaleženih satov. Teh pa ne bomo vstavljali v medišče, temveč bomo z njimi narejali rezervne družine, ki jih bomo pozneje uporabili za nadomeščanje izgub ali pa jih bomo prodali. Ker v medišče ne bomo več vstavljali zaleženih satov in bo v njem samo deviško satje, bomo uresničevali enega od naših ciljev: pridelovati kakovostni med.

V pogovoru s čebelarji se zastavlja vprašanje, kako zagotoviti zadostno količino deviškega satja. Sam večino krmljenja za zimsko zalogo opravi avgusta. Ker krmo dodajam v kratkih presledkih, se pri čebelah pojavi gradlini nagon, ki ga izrabim preprosto za to, da v medišče vstavim štiri ali pet satnic, ki jih čebele po večini lepo dogradijo. Če začnejo čebele julija prinašati mano, ki hitro kristalizira (v mojem kraju to ni tako redek pojav), iz medišča potegnem vsak drugi sat in ga nadomestim s praznim satnikom, v katerem čebele gradijo trotovino. Tako dobim veliko lepega voska, po potrebi pa vložim še satnice in čebele lepo zgradijo tudi te. Ker imam v mediščih samo deviško satje, skoraj nimam težav z voščeno veščo, saj vsi prazni sati, ki so bili že zaleženi, končajo v sončnem talinliku. Za tistih nekaj satov s hrano za zalogo pa poskrbim, da jih ustrezno zavarujem pred veščo.

Pri nakladnih panjih je reševanje težav s sladkorjem veliko preprostejše, ker imam ob krmljenju za zimsko zalogo opravlja samo s plodiščnimi nakladami. Pomembno je, da imam ob pripravah na kr-

Ob obilnem krmljenju začnejo čebele graditi satje tam, kjer je prostor (prazna naklada je odstranjena).

mljenje v mislih tudi obnovo satja. Ker je plodišče v dveh nakladah, dam na vrh tretjo, v kateri so iztočeni sati, ob strani, a ne kot krajni sat, pa tudi eno ali dve satnici. Ker krmo dodajam v velikih količinah, to je po deset ali več litrov hkrati, jo čebele skladiščijo v zgornjo naklado, pri tem pa se jim vzbudi gradilni nagon, ki ga lahko izkoristim. Končno stanje je, da ima družina zimsko zalogo tam, kjer je treba, to je nad gnezdodom. Jeseni, ko se zalega po večini že izleže, spodnjo naklado, v kateri je staro, največkrat zaleženo satje, odstranim, gnezdo pa se spomladi začne širiti navzgor, v naklado s svežim satjem. Spomladi nastavim mediščno naklado z deviškimi satjem in s satnicami. Ob pričakovanju slabše paše nastavim nizko mediščno naklado, v kateri satje prav tako ni bilo nikoli zaleženo.

Na koncu lahko samo še zavzdihnem za časi, ko sem začel čebelariti, saj tedaj čebel niso tako pestile

Med v deviškem satju nizke naklade

bolezni z varozo na čelu. In tudi o sladkorjih smo vedeli veliko manj! ■

Kako čebelariti v AŽ-panjskem sistemu brez premeščanja satja?

Brane Borštnik, brane.borstnik@gmail.com

Poglaviti problem klasične izvedbe AŽ-panja je pomanjkanje prostora v plodišču, zato smo plodiščno satje prisiljeni premeščati v mediščni del panja. Posledica tega je nemalokrat tudi prenos zimske zaloge hrane, saj je spomladi nad zalego po navadi tretjina »medu«, ki so ga čebele jeseni pripravile iz sladkorne raztopine. Ko se zalega izleže, pa čebele prazne celice takoj zapolnijo z medom. Če tak sat iztočimo, smo pridelali pona-rejen med, tudi če ga je zelo malo, kot se čebelarji velikokrat izgovarjajo.

Ko začnejo čebele graditi satje zadaj, je čas za zaklado.

Ko sem se pred dvema desetletjema resneje spoprijel s tem problemom in računal, koliko prostora potrebuje čebe-

lja družina za normalen razvoj, sem hitro ugotovil, da prostora ni dovolj. Na levi in desni strani medišča je sat s cvetnim prahom in hrano, nato pa sta po dva na polovico pregrajena sata, da je prostor za trovino in za izvajane enega izmed apitehničnih ukrepov za zatiranje varoj. Ko dodam v panj še dve satnici v graditev, ostane matici za zaleganje le še pet satov, pa še na vrhu teh je venec medu. Če želimo torej zagotoviti normalen razvoj čebelje družine, smo v pomladnih mesecih prisiljeni k tedenskemu premeščanju satja iz plodišča v medišče. Pa to ni nujno potrebno.

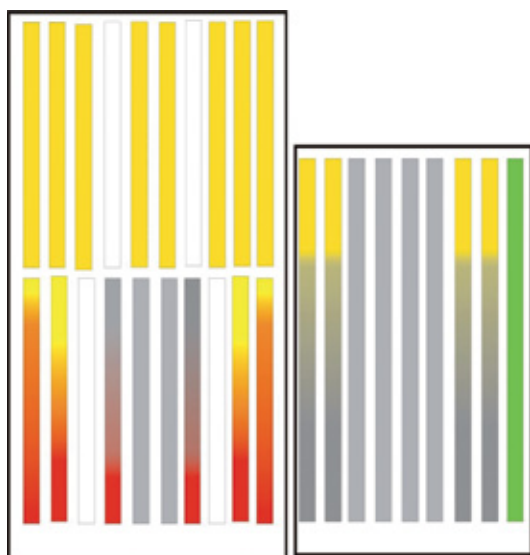
Problem prostora v klasičnem 10-satnem AŽ-panju rešujem tako, da odstranim maticično rešetko

Priprava za dvig nosilnih palic v plodišču

ter spodnje nosilce plodiščnih satov dvignem na tolikšno višino, da gredo plodiščni sati tik pod nosilce mediščnih satov. Tako ima družina prostor za svoj naravni razvoj v obliki pokončne elipse. Čebele shranjujejo cvetni prah v spodnjem plodiščnem prostoru, medičino odlagajo v zgornjem mediščnem delu, matica pa ima tako v medišču kot v plodišču dovolj prostora za spomladansko zaleganje. Mlade čebele imajo dovolj dela in skrbi z nego in hranjenjem matice, ki intenzivno zalega, s pokrivanjem zalege, z izdelovanjem novih satnic in s predelavo medičine, zato jim zmanjka časa za rojenje.

Moje delo je vstavljanje novih satnic, opazovanje razvoja in pravočasna omejitev zaleganja, da se ne pojavi prenaseljenost panja, ki je sicer prvi pogoj za rojenje. Ker čebel ne prevažam, ob prvem spomladanskem pregledu iz panjev odstranim vsa okenca in se tako izognem zamudnemu odpiranju in zapiranju. Ko se družina toliko razvije, da zasede vse ulice in zvečer že podseda pod sati, začne po navadi zadaj v panju tudi prosto graditi satje. To je zame znak, da vzamem zaklado, jo napolnim s sati z zalego, tudi trotovske, in vanjo preselim matico. V medišču dodam prazne sate, ki so namenjeni izključno za točenje medu. Zaklado sem naredil tako, da je v njej devet pokončnih satov. Na prednji strani je matična rešetka, na kateri so nameščena razstojišča. V spodnjem delu matične rešetke oziroma na dnu zaklade, je izrezana odprtina za izhod trotov. Razstojišča so nameščena tudi na pokrovu ali vratih zaklade in so pritrjena s polzaporicami. Na vrhu zaklade ostane dovolj prostora za namestitev okroglega, 1,5-litrskega pitalnika, ki ga uporabim, če zataji nektarna ali manova paša. Zaklada se mora prilegati odprtini panja, ne sme pa biti

Shematski prikaz panja z zaklado

pretesna. Po potrebi jo tudi z lahkoto odstranim, saj zadaj ni ne medu ne cvetnega prahu, zalega ni pretežka, pa tudi majhen venec medu na stranskih satih ni posebej težek. S tem sem tako čebelji družini kot tudi samemu sebi preprečil vsakotedenski stres, saj premeščanje zaleženih satov iz plodišča v medišče vzame veliko časa, čebelji družini pa ruši njeno ravnovesje v gnezdu. Ker matica ne more iz panja, rojenje ni mogoče. V zakladi sta tudi dva pregrajena sata za graditev trotovine. V maju jo izrežem v celoti, nato pa, ko je trotovina pokrita in jo nekaj dni pred izleganjem, le še porezujem. Porezano trotovsko satje z iztepanjem izpraznim, operem v vodi in vrnem v panj. Moje delo je izrezovanje ali porezovanje trotovine in preverjanje kakovosti zaleganja matice, pri tem pa mi ni treba odstraniti celotne zaklade, saj odstranim samo njena vrata. Odstranim jo samo ob točenju in po končani čebelarški sezoni. Iz medišča odstranim sate in jih shranim v hladilnico, v medišče pa preselim čebele iz zaklade. Nato začnem zatirati varoje in krmiti družine za zimsko zalogo.

S takim načinom čebelarjenja rešim še en zelo žgoč problem: izognem se točenju satov z ostanki zimske zaloge hrane iz predelane sladkorne raztopine ali sirupa. Spodnji del panja je namenjen za prehrano čebel, zgornji del za med, zaklada za zalego. Nikoli ne točim iz satov v spodnjem delu, čeprav so polni medu. Spodnji del je klet oz. shramba za čebele in ne za čebelarja. V spodnjem delu je tako tudi dovolj prostora za shranjevanje cvetnega prahu, ta pa je v zgodnjih spomladanskih mesecih v panju še kako dobrodošel.

Tudi če se ne boste odločili za uporabo zaklade, predlagam, da se čim prej odločite za odstranitev matične rešetke in dvig spodnjih nosilcev satja, saj boste s tem matici zagotovili dovolj prostora za zalego. Pred medenjem dodajte na vsako stran zgornjega dela panja po dva do tri prazne sate. Ko jih bodo čebele napolnile in pokrile, jih boste tudi iztočili. Zgornje sredinske sate, na katerih je po navadi kar lep venec medu, razmaknite na stran, v sredino pa dodajte prazne sate iz zaloge

Zaklada v panju

ali tiste, ki ste jih iztočili. Tako boste matici naredili prostor za zaleganje. Iz štirih ali petih polnih in pokritih satov boste iztočili prav toliko medu kot iz desetih satov v panju z matično rešetko. Zadnji, neizkoriščen del panja lahko v obdobju medenja uporabite tudi za štiri do pet satov, ki so ustrezno skrajšani, v katere bodo čebele pridno shranjevale med.

Po mojem mnenju in izkušnjah je za čebelarjenje v stacionarnem čebelnjaku idealen trietažni AŽ-panj z visoko podnico in notranjim osmukalnikom za cvetni prah. Predlagam namestitvev matične rešetke med

drugo in tretjo etažo, saj sta spodnji dve namenjeni za razvoj družine. V obdobju medenja v tretjo mediščno etažo vstavite satje, ki je namenjeno za pridobivanje medu. Čebele boste v tretjo etažo najhitreje spravili tako, da v sredino vstavite dva sata z nepokrito zalego. Tako se boste izognili odvečnemu premeščanju in bojazni, da pridobljeni med vsebuje ostanke sladkorne raztopine. Tretjo etažo lahko po končani paši uporabite za prezimovanje rezervne družine, tudi če ta ni dovolj močna, saj ji bo spodnja družina v mrzlih zimskih dneh pomagala pri ohranjanju ustrezne temperature. ■

Obnova starega panja

Blaž Marušič, info@jub.si

Ste se odločili za dekorativno obdelavo starega in različnim vremenskim razmeram izpostavljenega čebeljega panja? Tam, kjer so barvni premazi na leseni podlagi že delno razpokani ali uničeni, jih je treba odstraniti in nadomestiti z novimi. Obnovo izvedemo v treh korakih:

1. priprava podlage,
2. temeljni premaz,
3. končni premaz.

Priprava podlage

Stare razpokane in odstopajoče premaze odstranimo z grobim brušenjem (priporočamo uporabo brusnih papirjev granulacije od P-80 do P-120) ali z obžiganjem. Sledi fino brušenje očiščenih površin, za katero priporočamo brusne papirje od P-150 do P-220. Nerazpokane, dobro oprijete stare premaze po le fino obrusimo.

Vlažnost lesa naj ne bo več kot 12 % (listavci) oziroma 15 % (iglavci). Pred barvanjem z lesenih podlag odstranimo maščobe, ostanke smole in druge nečistoče. Za to lahko uporabimo čistilni alkohol ali kako drugo specialno sredstvo. Po razmastitvi vse površine obrišemo s suho bombažno krpo (po brisanju krpa ne sme biti umazana).

Morebitne napake (razpoke, vdrtine, vdolbine ipd.) popravimo z JUBIN Akrilin kitom za les. Pred nanosom osnovnega premaza mora biti podlaga trdna, suha in čista, brez slabo vezanih delcev, brez prahu, mastnih oblog ali

druge umazanije. Pred tem površine obrusimo z brusnim papirjem granulacije od P-150 do P-220.

Temeljni premaz – samo če bomo za pokrivno barvanje uporabili JUBIN Decor Universal

Uporabimo **JUBIN Decor Primer**, ki ga pred uporabo dobro premešamo in ga po potrebi do 5 % razredčimo z vodo. Če premaz nanašamo z brizganjem (ob pospešenem sušenju in tudi v drugih primerih), ga redčimo bolj, vendar ne več kot 10 %, saj se pokrivnost premaza ter sposobnost blokiranja tanina in drugih v vodi lahko in hitro topnih snovi z redčenjem hitro zmanjšuje.

JUBIN Decor Primer nanašamo s čopičem, pleskarskim valjčkom ali z brizganjem – po navadi v enem sloju – na trd les z visoko vsebnostjo tanina (hrast, kostanj ipd.), na grčav mehek les pa v dveh slojih. Zaradi hitrega sušenja priporočamo nanos v pasovih brez prekinitev; morebitne kaplje takoj razmažemo, da se ne zasušijo. Drugi nanos rahlo pobrusimo s finim brusnim papirjem, da odstranimo dvignjena lesna vlakna. Če JUBIN Decor Primer nanašamo samo v enem sloju, brušenje opustimo in po potrebi obrusimo prvi sloj JUBIN Decor Universal (dekorativnega premaza).

Končni premaz

Pokrivno barvanje

Uporabimo barvo **JUBIN Decor Universal**, ki jo pred uporabo le dobro premešamo in jo po potrebi do 5 % razredčimo z vodo. Če barvo nanašamo z brizganjem (ob pospešenem sušenju in tudi v drugih primerih), jo redčimo tudi bolj, vendar ne več kot 10 %, saj se pokrivnost barve z redčenjem hitro zmanjšuje.

Barvo v dveh slojih nanašamo na suho in čisto površino s čopičem, primernim pleskarskim valjčkom ali z brizganjem. Zaradi hitrega sušenja pripo-

ročamo nanos v pasovih brez prekinitev; morebitne kaplje takoj razmažemo, da se ne zasušijo.

Med barvanjem odsvetujemo kakršno koli »popravljanje« barve (dodajanje niansirnih sredstev, redčenje ipd.). Količino barve, ki jo potrebujemo za barvanje posameznih ploskev, izračunamo ali ocenimo na podlagi njihove površine in podatkov o povprečni porabi. V posebnih primerih porabo določimo z merjenjem na dovolj veliki testni ploskvi.

Lazure

Kadar želimo, da je struktura lesa vidna, namesto pokrivnega premaza, uporabimo **JUBIN LASUR**, ki ga pred uporabo le dobro premešamo in ga po potrebi do 5 % razredčimo z vodo. Če premaz nanašamo z brizganjem (ob pospešenem sušenju in tudi v drugih primerih), ga redčimo tudi bolj, vendar ne več kot 10 %, saj se prosojnost premaza z redčenjem hitro povečuje.

JUBIN LASUR nanašamo v dveh slojih neposredno na suho in čisto površino s čopičem, primerim pleskarskim valjčkom ali z brizganjem. Zaradi hitrega sušenja priporočamo nanos v pasovih brez prekinitev; morebitne kaplje takoj razmažemo, da se ne zasušijo. Če je potrebno, premazano površino pred drugim nanosom rahlo obrusimo s finim brusnim papirjem, da odstranimo dvignjena lesna vlakna. Med barvanjem odsvetujemo kakršno koli »popravljanje« premaza (dodajanje niansirnih sredstev, redčenje ipd.). Količino premaza, ki ga potrebujemo za barvanje posameznih ploskev, izračunamo ali ocenimo na podlagi njihove površine in podatkov o povprečni porabi. V posebnih primerih porabo določimo z merjenjem na dovolj veliki testni ploskvi.

Za delo primerni vremenski pogoji in orodje

Barvamo le, če so vremenske oziroma mikroklimatske razmere primerne: temperatura zraka naj ne bo nižja od +10 °C in ne višja od +30 °C, vlažnost zraka pa ne višja od 80 %. Temperatura podlage naj bo vsaj 3 °C višja od temperature rosišča, nikakor pa

ne nižja od +10 °C. Pri delu na prostem površine med barvanjem in med utrjevanjem barvnega filma zaščitimo pred močnim soncem in vetrom, ob dežju, megli ali močnem vetru (≥ 30 km/h) pa delo kljub zaščiti odsvetujemo.

Pri premazih na vodni osnovi orodje takoj po uporabi temeljito operemo z vodo. Ne uporabljamo nerazredčen premaz v dobro zaprti embalaži shranimo za morebitna popravila ali poznejšo uporabo.

Končni videz

Vzdrževanje in obnavljanje prebarvanih površin

Prebarvane površine ne potrebujejo posebnega vzdrževanja. Neoprijet prah in drugo neoprijeto umazanijo lahko ometemo ali posesamo, oprijet prah in drugo umazanijo pa odstranimo z mehko krpo ali gobico, namočeno v raztopino običajnih univerzalnih gospodinjskih čistil.

Na površinah, s katerih umazanije ali madežev ni mogoče odstraniti, se lotimo obnovitvenega barvanja, in to vsaj z dvoslojnim nanosom barve. ■

POSEBEN POPUST ZA ČEBELARJE

Od 1. marca do 31. avgusta 2016 bodo lahko vsi člani ČZS kupovali izdelke iz družine JUBIN z 20-odstotnim popustom. V trgovinah

podjetij JUB, Inpos (Prevalje, Celje, Slovenska Bistrica in Sevnica), Gazvoda (Novo Mesto), Pleskar Agnič (Trebnje), Ibus (Slovenj Gradec), Jurček (Ormož), Monicolor (Murska Sobota), Lazura (Maribor), M&T Trade (Tržič), Centri tehnike in gradnje M-Tehnika bo popust mogoče uveljaviti ob predložitvi članske izkaznice, v Merkurjevih centrih pa ob predložitvi članske izkaznice in zgornje kode.

V tem letu vam omogočamo tudi poseben 15-odstotni popust pri nakupu izdelkov podjetja JUB za obnovo društvenih prostorov in objektov ČZS. Popust je mogoče uveljaviti v trgovini podjetja JUB ob predložitvi članske izkaznice.

Ugotovitve interne kontrole medu iz sistema višje kakovosti (SMGO)

Nataša Lilek*, natasa.lilek@czs.si

Čebelarji, ki so vključeni v sistem višje kakovosti Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, morajo na vsake tri leta opraviti notranjo presojo svojega čebelarskega obrata. Pri tem jim terenski svetovalec s terensko meritvijo izmeri odstotek vsebnosti vode v njihovem medu in vrednost električne prevodnosti. Oba parametra sta predpisana za vsako botanično vrsto ali za vsak tip medu, vključen v sistem SMGO. In če želimo med poimenovati kot Slovenski med (...) ene izmed dovoljenih botaničnih vrst ali tipov medu, mora temu ustrezati tudi meritev. Med, vključen v blagovno znamko Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, je podvržen tudi dodatnemu preverjanju parametrov kakovosti in varnosti. Večino analiz izvajamo v laboratoriju ČZS in v sodelovanju z zunanjimi partnerji.

Največ težav pri vzorcih, vključenih v sistem SMGO, še vedno povzročata navajanje obveznih podatkov na deklaraciji za med. Pogosto se zgodi, da čebelar ne zapiše botanične vrste medu. Z oznako SMGO je dovoljeno prodajati samo akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, smrekov, hojev in gozdni med, oznaka medu samo z besedo MED pa ni dovoljena. Veliko težav povzročata predvsem ročni zapis podatkov, saj morajo biti zapisane oznake dovolj velike. Že od konca leta 2014 velja nova Uredba (1169/2011) o označevanju živil, ki predpisuje, da morajo biti oznake na deklaraciji za med v srednjem črkovnem pasu velike vsaj 1,2 mm. Pri uporabi enotnih tipskih nalepk ČZS je zadeva že popravljena, če čebelar sam tiska svoje nalepke, pa svetujemo, da nalepko pred tiskom posreduje v pregled, tako da pozneje

ne bo nepotrebnih napak pri navajanju obveznih podatkov. Še vedno je problematičen tudi zapis neto količine, saj številka velikokrat ni zapisana v ustrezni velikosti. Za vse količine pakiranja od 200 do 1000 g mora biti številka, ki označuje neto količino, velika vsaj 4 mm, za številko pa sledita presledek in merska enota, ki je izražena v g ali kg.

Približno 11 % pregledanih vzorcev vsebuje nečistoče, največkrat delce voska, ki so med točenjem zašli v posodo za med in v procesu precejanja in posnemanja niso bili odstranjeni. V medu ne sme biti nikakršnih nečistoč, zato je treba pri polnjenju medu večjo pozornost nameniti zagotavljanju njegove čistosti. Napake se pojavljajo tudi pri zapisovanju roka uporabe, lahko pa je izpuščen tudi zapis porekla medu, ki je na deklaraciji za med v skladu s pravilnikom o medu obvezen podatek. Pravilno označenih je bilo 46 % vzorcev, 3 % vzorcev pa sploh niso bili označeni. Prav zato, da lahko čebelarjem svetujemo glede odprave napak pri označevanju medu, jim vedno priporočamo, da oddajo v analizo vzorec, označen tako, kot ga dajejo v prodajo.

Po analizi tveganja, ki jo vsako leto pripravi komisija UO ČZS za SMGO in potrdi UO ČZS, so pri ključno izbranih vzorcih opravljene različne analize medu. Leta 2015 so vsi vzorci iz sistema SMGO vsebovali predpisano vsebnost vode, tj. manj kot 18,6 %. Največji delež vzorcev je vseboval 14–16 % vode. Tudi vsebnost HMF (ta mora biti manjša od 15 mg/kg) je bila v vseh analiziranih vzorcih medu ustrezna. Najvišja izmerjena vrednost HMF je bila 7,56 mg/kg. Pri preverjanju pravilnega označevanja navedbe botanične vrste smo ugotovili, da so čebelarji napačno

* Svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

OBVESTILO – Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Čebelarji lahko oddate v analizo vsebnosti HMF tudi med iz sheme kakovosti, ki je starejši od enega leta, če želite preveriti njegovo skladnost z zahtevo Pravilnika o SMGO. Več informacij dobite pri ge. Nataši Lilek.

 SMGO š t e v e c	Število novih članov SMGO marca 2016	Število članov, ki so izstopili marca 2016	Število vseh članov SMGO marca 2016
		1	0
Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z go. Natašo Lilek: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.			

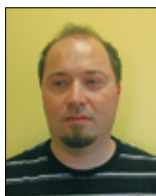
označili šest vzorcev medu, en vzorec pa je vseboval netipično aromo za med. Sediment medu je bil značilen za med slovenskega izvora, opazimo pa, da ima v nekaterih primerih med, pridelan leta 2015, drugačen sediment kot sicer. Tudi vsebnosti peloda pravega kostanja je v vzorcih iz leta 2015 manj kot prejšnja leta, to pa ugotavljajo tudi strokovnjaki Kmetijskega inštituta. Verjetno lahko to pripišemo žledolomu, ki je spremenil strukturo slovenskega medu, in temu, da pravi kostanj vse bolj ogroža kostanjeva šiškarica. Kljub vsemu lahko glede pelodne sestave rečemo, da med vsebuje cvetni prah rastlin, ki uspevajo na območju Republike Slovenije.

V analiziranih vzorcih medu je bila vsebnost saharoze v skladu s specifikacijo in državnim Pravilnikom o medu. Največ težav povzročata normativ, ki opredeljuje pH vrednost medu, saj se pogosto zgodi, da vzorci odstopajo od razpona, določenega za posamezno botanično vrsto. Temu smo namenili več pozornosti, saj je pH parameter, na katerega čebelar ob primerni tehnologiji čebelarjenja nima nikakršnega vpliva, kljub temu pa medu ne sme tržiti pod

oznako SMGO, če vzorec ne ustreza razponu, ki je naveden za posamezno botanično vrsto. Zaradi tega v vseh vzorcih, ki jih v določenem letu dobimo v interno kontrolo, izmerimo vrednost pH. V prihodnosti želimo namreč Evropski komisiji predlagati spremembo zdaj določenih vrednosti pH za tiste botanične vrste in tipe medu, ki so vključeni v sistem SMGO. Preverjamo tudi pristnost medu in vsebnost tujih encimov v njem, saj morajo čebelarji s svojo tehnologijo pridelave medu poskrbeti, da ostanki krme za čebele nikakor ne morejo zaiti v med.

Z merjenjem vsebnosti sintetičnih akaricidov (kumafosa in amitraza) spremljamo tudi varnost medu. Kot je splošno znano, je za zdravljenje čebeljih bolezni in zatiranje škodljivcev dovoljena samo uporaba registriranih/dovoljenih zdravil. Vsi analizirani vzorci medu iz sistema SMGO so bili v skladu z zakonodajo, ki predpisuje najvišje mejne vrednosti ostankov akaricidov v medu. V letu 2016 je čebelarjem iz sistema kakovosti omogočeno preverjanje vrednosti HMF pri vzorcih, ki jih tržijo pod blagovno znamko SMGO in so starejši od enega leta. ■

DELO ČEBELARJA

Čebelarjeva opravila v maju

Jure Justinek – Zgornja Ložnica, jure.justinek@czs.si

Maj je mesec, za katerega je značilno obilno cvetenje številnih rastlin. Vse v naravi kar kipi od življenja. Pojavijo se lahko prve suše, ki lahko škodijo prvi pomembnejši paši na akaciji, po drugi strani

Odvzet sat zalege gospodarni družini za novo rezervno družino

pa se lahko ta mesec pojavljajo tudi padavine in precejšnje ohlaiditve, to pa prav tako ni dobro. Čebelarji si zlasti med akacijevo pašo želimo toplo in sončno vreme brez jugozahodnega vetra. Akacija začne najprej cveteti na Primorskem, po navadi okoli prvega maja, drugod po Sloveniji pa približno deset dni pozneje, vendar letos obstaja možnost, da bo akacija zacvetela nekoliko prej. Maja sicer pričakujemo še medenje javorja in smreke. Naše čebele se približujejo vrhuncu razvoja in ga ta mesec po navadi tudi dosežejo, tako da se panji napolnijo. Maja nas pri čebelah čaka intenzivno delo, potrebna bodo najrazličnejša opravila, gotovo pa bomo najbolj veseli točnja, če bo narava radodarna.

Delo pri čebelah

Sam maja pregledujem čebele vsak teden oz. na 8–9 dni, odvisno od časa in vremena. Pregledi so pomembni zlasti zato, da sem na tekočem z razvojem, razmerjem med nepokrito in pokrito zalego ter s

količinami medu v panjih. Najpomembnejše opravilo ta mesec je skrb za to, da imajo čebele stalno dovolj dela, saj s tem brzdamo rojilno razpoloženje. Veliko o dogajanju mi povedo tudi podatki, ki jih kažejo tehničnice, zato opravila prilagam tudi temu. Med akacijevu pašo navadno ni pretiranega dela, saj se čebele usmerijo v nabiranje medicinine in rojilno razpoloženje začasno pojenja. Obvezno pa pred to pašo uredim družine. Te morajo zdaj zasedati večino panja, tako da je zalega vsaj na sedmih ali več satih.

Pripravim si vse potrebno in se lotim dela. Najprej pregledam, koliko je medu v mediščih, in ocenim, ali se ga izplača iztočiti. Ker želim pridelati čim bolj sortni med, mora biti mediščno satje pred akacijevu pašo prazno. Če je bila paša na češnji, regratu in sadnem drevju dobra, potem iztočim prvih nekaj kilogramov cvetličnega medu na panj. Potem pregledam plodišče in odstranim presežke medenih zalog, saj te še pospešujejo pojav rojilnega razpoloženja. Če je v njih cvetlični med, lahko iztočim tudi to satje, če pa le sumim, da gre za ostanke zimske zaloge, to satje porabim za narejence, ki jih narejam konec tega meseca. Nato po dva do tri sate pokrite zalege premostim v medišče, v plodišče pa v mediščih zgrajene ali delno zgrajene mlade satnice oz. prazne sate. Nič ni narobe, če satnice vstavljam med zalego, vendar pazim, da starejše satje v plodišču vedno pomikam proti robu levo in desno in da je satje v sredini čim mlajše. Po tem posegu je torej medišče neposredno pred glavno pašo prazno, v plodišču so le minimalna zaloga medu in po trije prazni sati med zalego, tako da ima matica dovolj prostora za zaleganje, čebele pa dovolj dela, da »nered«, ki sem ga ustvaril s posegom, spet normalizirajo.

Oskrba med prvo glavno pašo

Med pašo navadno ni večjega dela, paziti je treba le, da ima matica dovolj prostora za zaleganje in da imajo čebele dovolj prostora za odlaganje medicine. Pri velikih dnevnih donosih jim hitro zmanjka praznega prostora. Tako lahko v klasičnem AŽ-panju samo v enem dnevu prinesejo rekorden donos do 7 kg, prihodnje dni pa občutno manj, čeprav jim narava ponuja več. Za en sat zrelega medu namreč čebele potrebujejo štiri sate prostora za odlaganje sveže medicine. Na obilnih in intenzivnih pašah se zgodi, da v prvih dneh popolnoma blokirajo plodišča, šele potem pa začnejo medicino nositi v medišča. Če je akacijeva paša nadpovprečna, je po njej v družinah le malo zalege in veliko medu. S tem ni nič narobe, saj s pravimi posegi po iztočenju medu znova hitro vzpostavimo zeleno stanje. Med pašo nikoli preveč ne vznemirjam čebel, zato ne delam narejencev niti se ne lotim drugih večjih posegov. Ob rednih pregledih zadostuje, če iz gnezda do polovice pote-

Čebeljak za rezervne družine v mojih 9-satarjih

gnem enega ali dva najstarejša sata, kajti na teh satih čebele najraje potegnejo prve matičnike. Če jih opazim, je treba družino podrobno pregledati in urediti, če jih ni, pa je paša dobra in čebele še ne mislijo na rojenje, zato panj brez podrobnega pregleda zaprem. Zanima me le, ali želi katera družina rojiti, da bi ji to preprečil, če tega ne opazim, pa jo pustim v miru delati naprej. Tak način pregledov med pašo je po mojih izkušnjah dovolj dober, da najdemo družino, ki je sedla na roj.

Preprečevanje rojenja in rojenje

Tega naravnega razmnoževanja čebel se zaradi čebelarjenja na med kolikor mogoče izogibam in ga preprečujem. Če vsi ukrepi odpovedo, pa rojenje, če ga le opazim, preprečim, in to na več načinov. Veliko je znanih načinov preprečevanja rojenja in v določenih primerih in situacijah je lahko uporaben vsak. Kadar v matičnikih opazim le jajčeca ali nekaj dni stare ličinke, sicer pa so vsi matičniki še odkriti – to pa je prav pred pašo ali med njo – vse satje z zalego obrnem na glavo. S tem posegom se ličinke matic utopijo in čebele se lahko odločijo, da spodaj potegnejo nove matičnike ali pa jih pritegne paša in jih rojilni nagon za nekaj časa mine. Ta ukrep je sicer le odlaganje roja, vendar je primeren v obdobju neposredno pred pašo in med njo.

Če naletim na družino, v kateri so matičniki pokriti in katere matica je že »shujšala«, torej skorajda ne zalega več, ravnam na dva načina. Po prvem odzvamem en sat z zalego, na katerem je stara matica, in naredim rezervno družino, ki ji dodam še nekaj čebel. Ta sprva obsega samo en sat zalege s staro matico in nekaj dodanih čebelami, pozneje pa ji dodam še nekaj medenega satja iz skladišča, kak prazen sat in satnice. Za rezervno družino je maja to povsem dovolj, hkrati pa nisem preveč oslabil osnovne družine. Razen enega potrgam vse druge matičnike. Sat z ohranjenim matičnikom označim, ker je

treba ob naslednjem pregledu odstraniti še preostale matičnike. Če tega ne storim, družina z mlado ne-sprašeno matico izroji, ker so čebele iz mlade zalege znova potegnile nekaj novih matičnikov. Po drugem trganju matičnikov pa te možnosti nimajo več. Tako za to leto v tej družini ustavimo rojenje in jo pomladimo z mlado matico.

Včasih sem matičnike le trgal in jih stiskal, ne glede na to, koliko so bili stari, potem pa sem ugotovil, da ukrep ni učinkovit. Če so matičniki že pokriti, je bolje enega pustiti, saj so se čebele odločile rojiti oz. zamenjati matico. Namesto da ogrebam in lovim roj, to raje storim sam, kot mi ustreza, torej tako, da osnovna družina še vedno ostane dovolj močna za skorajšnje paše. Seveda bi se zlagal, če bi rekel, da nikoli ni nobenega roja. Včasih vsi ukrepi pač odpovedo, lahko se tudi zgodi, da sem kak matičnik spregledal, posledica tega pa roj na veji. To seveda ni nikakršna katastrofa. Če je le mogoče, ga ogrebem, čez noč zaprem v klet in naslednji dan proti večeru vstavim v 9-satni panj, kakršnega uporabljam za rezervne družine. Vedno ga vsujem na same satnice. Zadaj dobi še pet litrov sladkorne raztopine, čez nekaj več kot teden dni pa le še preverim graditev satja in navzočnost matice. Če utegnem, ga ob vselitvi v panj še pokapam z oksalno kislino, da uničim varoje.

Družino, ki je izrojila, takoj pregledam in obnovim. Po navadi v njej potrgam vse matičnike, in če se prva mlada matica še ni izlegla, ji dodam rezervno družino. Če pa se je mlada matica že izlegla, jo pustim, ker jo je zelo težko najti, ter uničim vse še pokrite matičnike. Če tega ne bi storil, bi namreč družina lahko znova rojila. Če začne mlada matica zalegati že ta mesec in pred pašo, oslabeledo oz. izrojeno družino okrepim s pokrito zalego iz drugih panjev. Junija izrojenja po navadi pustim, da se do jeseni razvije sam,

razen če načrtujem prevoz na hojo, zaradi česar potrebujem močne družine.

Narejanje narejencev

Konec maja začnem sistematično narejati prve narejence. Delo začnem po prvi pomembnejši paši na akaciji oz. neposredno pred drugo, po navadi gozdno pašo, saj tedaj največ družin zaide v rojilno razpoloženje. Ker nimam veliko časa in ker potrebujem precej narejencev, jih narejam točno na določen izbran dan, ko imam čas. Postopno delo zame ob službi ne pride v poštev, primerno pa je za tiste čebelarje, ki imajo več časa in katerih čebele so blizu njihovega doma. Po paši v družinah iztočim med in pregledam količino zalege.

Vsem močnim družinam v 10-satnih AŽ-panjih odvezam po dva sata zalege, močnim družinam v 11-satnih panjih pa po en do dva sata skupaj s čebelami. Dodam jim satnice. Ta poseg znova deluje kot protirojilni ukrep. Pazim, da ne odvezam matice. Odvezto zalego iz različnih panjev zlagam v 9-satne panje polovičarje, ki jih uporabljam za vzrejo rezervnih družin, v konkretnem primeru pa tudi za prevoz večje količine zalege. Ko gospodarskim družinam odvezam zalego in jim dodam satnice, jih za nekaj časa znova mine rojilno razpoloženje. Zalego odpeljem na stojišče rezervnih družin in jo razdelim v več novih 9-satnih panjev. Sočasno vse letošnje narejence, ki so mi ostali, razdelim na nove družine. Maja je za narejenca, ki se do jeseni toliko razvije, da je sposoben prezimiti, dovolj že en v celoti zaležen sat, sam pa najraje uporabim po dva. Če je v kakem satu poleg zalege še precej medu in cvetnega prahu, narejenca sestavim iz dveh takih satov zalege in mu dodam še nekaj čebel. V panju, v katerem sem pripeljal zalego, pustim samo en najmanj zaležen sat, saj je v njem po

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Sušilniki spadajo med
subvencionirano
čebelarstvo opremo

navadi največ čebel, ki ostanejo na stenah panja. Moj cilj je, da so vsi narejenci kar najbolj izenačeni. Dodam jim po sat ali dva hrane, ki sem jo od jeseni do zdaj kot rezervo hranil v skladišču, ter same satnice.

Narejence sestavim tako, da je sat z zalego na levi ali desni strani panja in ne na sredini, sledi sat ali dva s hrano, morebiti kak zgrajen sat, če ga imam, in same satnice. Čez nekaj dni (3–5), ko se čebele vletijo, jim vcepim zrele matičnike, ki jih naročim pri vzrejevalcu matic. Matičnikov, ki jih čebele zasilno potegnemo v narejencih, ne uničujem, saj je možnost, da bi taka družinica še rojila, zelo majhna. Matičnike torej kupim, saj želim, da so vsi enako stari, tako da bom lahko ob hkratnem pregledu vseh narejencev ugotovil, ali imajo mlade matice in ali so te že začele zalegati. Preden je v vseh narejencih pokrita prva zalega, s kapanjem oksalne kisline zatiram varoje. Vse te ukrepe izvajam sočasno in v vseh družinah enako.

Ko začne mlada matica zalegati, jih začnem krmiti, saj do takrat po večini porabijo ves med, ki so ga dobile ob narejanju. Vse do jeseni jih postopno krmim s 5-litrsko kantico na cevko. Taka družina ima jeseni zadostne zaloge kakovostne predelane hrane ter obilo čebel in zalege. Ker sem varoje zatiral v obdobju, ko v njej še ni bilo pokrite zalege, bo brez težav počakala na zimsko zatiranje. V prihodnji sezoni bo to odlična gospodarska družina s pretežno mladim neobremenjenim satjem. Družine, katerih matice se niso sprašile, oblikujem na novo, tako da celoten postopek ponovim, ali pa jim dodam sprašeno matico.

Ko vidim, da mlada matica v letošnjem narejencu zalega, v njem z izjemo postopnega stalnega krmiljenja to leto ni nobenega drugega dela. Narejence sicer narejam tudi v poznejših mesecih, vendar na drugačen način. Kako to počnem, bom opisal v prihodnjih številkah našega glasila. Ob koncu sezone želim imeti glede na skupno število gospodarskih družin 50–70 odstotkov narejencev oz. rezervnih družin.

Kaj nas še čaka maja?

Maja lahko začnemo vzrejati matice za svoje potrebe. Po mojih izkušnjah so majske matice ze-

lo dobre, prav tako pa tudi tiste, ki so vzrejene med kostanjevo pašo. Najpreprostejši način je, da matice vzredimo iz dobrih družin, ki so sedle na roj, torej iz rojevih matičnikov. Te ličinke so bile ves čas dobro preskrbljene in po navadi se te matice izkažejo kot zelo dobre. Mogoča je tudi načrtna vzreja iz odbranih družin, vendar ta že zahteva več priprav in časa. Še najlažje je zrele matičnike ali izležene matice kupiti pri vzrejevalcu, kot to zaradi pomanjkanja časa počnem tudi sam.

Glede točenja medu, ki nas čaka ta mesec, ne bi izgubljal preveč besed, kljub temu pa naj opozorim na čistočo oz. higieno pri tem opravilu. Držimo se smernic dobrih higienskih navad, o katerih se je izobrazila velika večina čebelarjev. Zagotavljajmo sledljivost, podatke o točenju in vsem, kar sodi k temu opravilu, pa sproti in takoj vpisujemo v obrazce, ki jih moramo voditi. Točimo lahko, ko je med zrel. Zrelost medu nam lahko oceni terenski svetovalec ali pa to z izmero vsebnosti vode z refraktometrom storimo sami. Velja tudi ocena, da je med zrel, če je pokritega vsaj tretjina sata medu.

Ta mesec čebele tudi prevažamo na različne paše. Sam jih vedno prevažam le ponoči, nikoli proti jutru. Poglavitni razlog za to je, da imam čez noč dovolj časa za rešitev kakršne koli težave, tako da sem do jutra gotovo na cilju. Najslabše je, če so čebele podnevi zaprte. Med prevozom nikoli več ne zapiram žrel, zato zadaj ni potrebno dodatno zračenje. Izjema so seveda tople noči in prevoz polnih panjev medu. V teh primerih dodatno odprem še zadnje lopute oz. odmaknem penasto gumo. Ne priporočam pa, da puščate žrela panjev odprta, če čebele prevažate na majhnih prikolicah, ki močno vibrirajo, ali če panje pred prevozom nakladate ročno. V tem primeru seveda žrela zapremo, vse druge odprtine pa odpremo, da imajo družine dovolj zraka.

Ta mesec imamo torej dela več kot dovolj, kljub temu pa bodimo temeljiti in strokovni. Vsako na pol narejeno delo pri čebelah je, kot da nismo naredili ničesar. Naj nam bosta vreme in narava ta mesec naklonjena in naj nam med! ■

AMES Čebelarska tehnična TCM-13

- merjenje teže panja, temperature in vlage zraka
- **robustna in vzdržljiva** konstrukcija
- SMS-alarm ob vandalizmu (*opcija)
- primerno za vse standardne tipe panjev
- obveščanje preko SMS-ov ali spleta

- neprekinjeno delovanje **vsaj 3 leta** z eno baterijo
- možnost nastavitve obveščanja (negativni prirastek, nizka temp,...)
- **20 let** izkušenj
- več kot **50 tehnic** v uporabi
- **3 leta** garancije

Kontaktirajte nas!

AMES

AMES d.o.o.
Na Lazu 30
SI-1351 Brezovca
Slovenska Evropa

T. +386 1 365 71 01
F. +386 1 365 71 02
E. info@ames.si
www.ames.si

Privarčujte vaš dragoceni čas in denar ter obvarujte okolje z zmanjšanjem stroškov goriva, obrabe avtomobila in porabe baterij....

Dnevnik veterinarskih posegov

Martina Škof*, martina.skof@vf.uni-lj.si

Kot rejci živali, katerih proizvodi so namenjeni za prehrano ljudi, so čebelarji dolžni voditi dnevnik, podobno kot morajo druge panoge v kmetijstvu voditi hlevsko knjigo. Dnevnik je lahko kakršen koli zvezek (za boljšo preglednost priporočam velikost A4 ali dnevnik, ki ga je natisnila ČZS). Njegove strani morajo biti oštevilčene, v njem pa morajo biti zapisani tako podatki o čebelarju kot tudi o kmetijskem gospodarstvu. Dnevnik postane uradni dokument, ko ga oštevilči z EPI številko veterinar, pristojen za zdravstveno varstvo čebel. Številka dnevnika je evidentirana tu-

* dr. vet. med., Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani, Nacionalni veterinarski inštitut, enota Ljubljana

di v registru čebelnjakov. Veterinarji in uradne osebe vanj vpisujejo datume svojih obiskov in svoja opažanja, vanj vpenjajo zapisnike, vpisujejo pa tudi podatke o izdaji zdravil. Če čebelar kupi zdravilo v lekarni, mora v zvezek prilepiti račun (ob morebitni izdaji mlečne kisline na veterinarski recept). Čebelar mora voditi tudi evidenco o stojišču, času in načinu uporabe zdravil, številu zdravljenih čebeljih družin ter o opažanjih ob zdravljenju in po njem. Dnevnik je treba hraniti še pet let po prenehanju čebelarjenja. Če je dokument izgubljen ali uničen, je mogoče izdati dvojnik dnevnika, za kar je dolžan poskrbeti čebelar sam. Predvidena je tudi sankcija, če je rejec brez dnevnika. ■

Čebelarski dnevnik veterinarskih posegov in ukrepov

Sporočamo vam, da je izšel ponatis »Čebelarskega dnevnika veterinarskih posegov in ukrepov«. Prednaročniki ga boste prejeli po pošti, naročite pa ga lahko tudi še preostali čebelarji. Cena enega izvoda z DDV je 4,00 EUR, ta cena pa ne zajema stro-

škov pošiljanja. Rok za plačilo je 15 dni po prejetju računa. Čebelarski dnevnik lahko naročite po tel. št. 041/370 409 ali na e-naslov: barbara.dimc@czs.si.

Anton Tomec, tajnik ČZS

SET ZA SAMOPOMOČ PRI PIKIH ŽUŽELK

„Set za samopomoč pri pikih žuželk je bila velika želja čebelarjev, saj vemo, da čebele in žuželke pičijo. Setu so priložena tudi natančna navodila za ravnanje ob pikih čebel in ostalih žuželk. Priporočljivo je, da je v vsakem čebelnjaku en tak set, prav tako pa bi bil set dobrodošel v vsakem gospodinjstvu, saj so piki nekaj usakdanjega. S setom za samopomoč pa si lajšamo posledice pika, kar je pomembno predusem pri otrocih.“
Boštjan Noč, predsednik čebelarske zveze Slovenije

Na voljo sta **2 seta za samopomoč pri pikih žuželk**.

Osnovni set vsebuje:

- Artsana instant led vrečka,
- After Bite Xtra gel 20g,
- Flonidan S 10mg tablete 10x
- Proculin 0,3mg/ml kapljice za oko, 10ml
- Torbica

Drugi set vsebuje še **Aspivenin črpalko**.

Seta sta na voljo v enotah Lekarne Ljubljana.

LEKARNA LJUBLJANA

v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije

Pred uporabo natančno preberite navodila! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom. Biocide uporabljajte varno. Pred uporabo vedno preberite etiketo in podatke o izdelku.

Ustanovljena je sekcija ponudnikov apiturizma

Slovenski čebelarji v sodelovanju s ČZS, turistično agencijo Aritours in Slovensko turistično organizacijo že več kot desetletje uspešno razvijamo t. i. apiturizem – čebelarsko turistično ponudbo, to pa nam priznavajo tako domači kot tudi tuji čebelarski in turistični dejavniki. Razvoj in uveljavljanje apiturizma sta dejstvo in stalnica, seveda pa je dela na tem področju še veliko.

V Sloveniji zdaj apiturizem razvija in ponuja 31 čebelarjev – certificiranih ponudnikov, ki svojo ponudbo uspešno vključujejo v turistično ponudbo domačega okolja. Certificiranje novih ponudnikov apiturizma bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Slovenskim čebelarjem je za oranje ledine na področju apiturizma izrazila veliko priznanje svetovna čebelarska organizacija Apimondia, saj nam je zaupala vodenje svoje komisije za apiturizem. Ponudbo apiturizma predstavljamo tako domačim kot tujim turistom, razvoj in uveljavitev apiturizma pa podpirata tako Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS kot Slovenska turistična organizacija, tesno je tudi sodelovanje s Klubom profesionalnih turističnih vodnikov Slovenije.

Ponudniki apiturizma so se leta 2015 odločili, da se bodo v okviru ČZS poslovno organizirali v sekcijo ponudnikov apiturizma. Upravni odbor ČZS je tako sprejel Pravilnik o oblikovanju in delovanju sekcije ponudnikov apiturizma ter s tem ustvaril možnosti za njeno ustanovitev.

Sekcija ponudnikov apiturizma je prostovoljna oblika poslovnega povezovanja ponudnikov apiturizma, ki se v sekcijo povezujejo zlasti zaradi:

- sooblikovanja ter usklajevanja promocijskih in trženjskih dejavnosti;
- razvoja, izboljšanja kakovosti in prepoznavnosti apiturizma;
- povezovanja ponudnikov, skupnega nastopanja in izobraževanja;

- skupnega nastopa na tržišču.

Sekcija je bila tako končno ustanovljena na ustanovnem sestanku 15. aprila 2016. Izmed certificiranih ponudnikov so bili za predsednika, podpredsednico in člane izvršilnega odbora imenovani:

- g. Blaž Ambrožič, za predsednika sekcije ponudnikov apiturizma,
- ga. Malči Božnar, za podpredsednico in namestnico predsednika sekcije,
- g. Franc Šolar, za člana izvršilnega odbora sekcije,
- g. Štefan Šemen, za člana izvršilnega odbora sekcije,
- g. Matjaž Koman, za člana izvršilnega odbora sekcije,
- ga. Dragica Godec, računovodkinja pri ČZS, za članico izvršilnega odbora sekcije, in
- g. Anton Tomec, tajnik ČZS, za člana izvršilnega odbora sekcije.

Izvršilni odbor bo izvajal sprejeti delovni in finančni načrt sekcije za leto 2016, še posebej pa se bo zavzel za objavo ponudbe ponudnikov apiturizma, ki so tudi člani sekcije, na spletnih straneh Slovenske turistične organizacije.

Vse certificirane ponudnike apiturizma vabimo, da postanete člani sekcije, zainteresirane čebelarje pa, da svojo ponudbo certificirate in se vključite v delovanje sekcije, kajti s skupnimi močmi in sodelovanjem bo ta dejavnost še uspešnejša.

Anton Tomec, tajnik ČZS

Certificiranje ponudnikov čebelarskega turizma

ČZS si prizadeva za razvoj in uveljavitev čebelarske turistične ponudbe, ki postaja redna ponudba slovenskega turizma. V tem letu bomo nadaljevali program certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma. V ta program se lahko vključijo vsi zainteresirani čebelarji, ki se že ukvarjajo s čebelarsko turistično ponudbo, in tudi tisti, ki to še načrtujejo. Vse zainteresirane čebelarje – ponudnike čebelarskega turizma vabimo, da najpozneje do **15.**

maja 2016 na naslov ČZS posredujejo predpisano pisno izjavo o sodelovanju v programu certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma v letu 2016. Letos bomo postopek certificiranja izvedli le za tiste ponudnike čebelarskega turizma, ki bodo do tega roka podali pisno izjavo. Več informacij lahko dobite na e-naslovu: anton.tomec@czs.si.

Komisija UO ČZS za čebelarsko kulturno dediščino

Obisk pri 94-letnem čebelarju Viktorju Saksidi

Pred dnevi smo v Sežani obiskali g. Viktorja Saksido, ki je 24. marca 2016 dopolnil 94 let. Skupaj s predstavniki ČZS je starosto sežanskih čebelarjev obiskalo tudi več članov ČD Sežana, tako da je prijetno srečanje minilo ob živahnem kramljanju. G. Saksida nam je s ponosom še enkrat pokazal slike fosilov, skrbno urejene v albumu. Sicer pa je bilo opaziti, kako nestrpno nas je gospod pričakoval, saj je bil neizmerno navdušen nad našim prihodom. Tudi spomin ga še ni zapustil. Ob tej priložnosti se zahvaljujem g. Furlanu za organizacijo obiska in seveda za dobro voljo, ki je nikoli ni preveč. G. Viktorju želimo

Foto: Barbara Dimc

še naprej dobrega zdravja, prihodnje leto pa naj pričakuje naš vnovičen obisk.

Barbara Dimc, poslovna sekretarka ČZS

Obisk pri čebelarki Slavi Račič

Z g. Markom Alaufom sva 21. marca 2016 obiskala go. Slavo Račič, članico ČD Leskovec, ki je v soboto, 19. marca 2016, dopolnila 96 let. Za presečenost je sicer poskrbel predsednik ČD Leskovec g. Slavko Šiško. Gospa nas je pričakala na verandi svojega zelo urejenega doma, prav tako pa je tudi sama dobesedno sijala od sreče, da se čebelarji še spomnimo nanjo. Ob prijetnem kramljanju ob kavici in piškotih je urica obujanja spominov minila, kot bi mignil. Kot pravi ga. Slava, se ne bi spomnila, kaj je jedla včeraj, dogodkov izpred 60 let pa se spominja,

Foto: Barbara Dimc

kot da bi se bili zgodili včeraj. Mi ji želimo še obilo zdravih let in da se čez leto dni znova snidemo.

Barbara Dimc, poslovna sekretarka ČZS

**Si ne upate
iz avta?
Kar brez
skrbi.**

Več kot le avtomobilsko zavarovanje z dodatnimi ugodnostmi v akciji Sprosti čas:

- zavarovanje prtljage,
- zavarovanje odgovornosti in asistence za kolesarje,
- zavarovanje rehabilitacije po prometni nesreči in
- do 30 EUR popusta pri letnem turističnem zavarovanju.

Več na triglav.si.

Zavarovalnica Triglav

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Simpozij ob svetovnem dnevu apiterapije

V dvorani Auditorium Magnum na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Pivoli pri Mariboru je ČZD Maribor skupaj s sekcijo o apiterapiji dr. Filipa Terča, ki jo vodi Karl Vogrinčič, in sekcijo apiterapevtov Slovenije pri ČZD Maribor, ki jo vodi Vlado Pušnik, v soboto, 2. aprila 2016, organizirala simpozij v spomin na rojstvo dr. Filipa Terča – »očeta apiterapije moderne dobe«.

Posveta se je udeležilo več kot 150 zainteresiranih. Povabljeni predavatelji so predstavili različne teme, in sicer: prof. dr. Jevrosima Stevanović iz Beograda: »Apiterapija – kar je dokazano«, prof. Mića Mladenović, predsednik Apiterapevtov Srbije: »Apiterapija v svetu«, Bratko Filipič, Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani: »Nekatere novosti pri uporabi matičnega mlečka« in »Med kot del komplementarne medicine«, Klemen Rihar, Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani: »Propolis in matični mleček pospešujeta protimikrobno aktivnost medu proti bakteriji *Pseudomonas aeruginosa*«.

Foto: Anton Žižek, Fototone

Predstavljeni sta bili tudi dve letos izdani knjigi o apiterapiji. Karl Vogrinčič je predstavil knjižico »Čebele nam dajejo zdravje« ruskega avtorja Valerija Nikolajeviča Korža, Vlado Pušnik in Savina Drev, urednica Založbe Kmečki glas, pa sta predstavila knjigo »Apiterapija«.

Letos so plaketo dr. Filipa Terča prejeli prof. dr. Jevrosima Stevanović, prof. Mića Mladenović, Bratko Filipič, Franc Šivic, Aleš Mižigoj in Norbert Jedlovčnik.

Vlado Pušnik,
sekcija apiterapevtov Slovenije pri ČZD Maribor

Kodeks ČD Kranjska Gora

Da bi še izboljšali usklajeno delovanje članov ČD Kranjska Gora, katerega območje se ujema z območjem Občine Kranjska Gora, je upravni odbor ČD 23. januarja 2016 sprejel čebelarški kodeks, ki so ga prejeli vsi člani. V njem smo zapisali dolžnosti čebelarjev, pa tudi to, kaj pričakujemo od svojih članov: odkritost, medsebojno sodelovanje in pomoč. Poudarek je na zdravstvenem varstvu čebel, akcije zatiranja varoj pa morajo potekati v skladu z Načrtom zatiranja varoj za člane ČD Kranjska Gora ali vsakokratnim dogovorom, sprejetim na zboru članov ČD. Za zatiranje varoj uporabljamo samo sonaravna sredstva, in to na tak način, da ta ne puščajo ostankov v medu ali vosku. S tem skrbimo za ohranjanje dobrega slovesa medu, ki ga pridelujemo čebelarji ČD Kranjska Gora.

Posebno skrb namenimo ohranjanju čistosti kranjske čebele, kakršno imamo, to je ohranjanju krajevnega rodu (ekotipa). Zato moramo čebelje družine pridobiti na območju našega ČD, matice pa morajo biti iz naše regije (alpsko območje). Posebno skrb moramo nameniti osnovni odibri. Da bi čim bolj ohranili ekotip naših čebel, v skladu s statutom ČD Kranjska Gora ni dovoljen vnos čebeljih družin na območje naše občine. Veliko pozornosti namenimo izobraževanju, saj se zavedamo, da samo znanje vodi k napredku našega čebelarstva. Kodeks je namenjen tudi vsem, ki bodo v prihodnje razmišljali, da bi začeli čebelariti na območju našega ČD. Po seznanitvi z zapisanimi pogoji se bodo odločili, ali se bodo pridružili našemu društvu.

Janez Gregori, predsednik ČD Kranjska gora

Slovesna počastitev Petra Pavla Glavarja

Regijska čebelarška zveza P. P. Glavarja prireja spominsko slovesnost ob 240. obletnici prve slovenske čebelarške knjige. Obletnico bomo obeležili v soboto, 7. maja 2016, ob 10. uri, v kapeli na Lanšprežu s polaganjem venca na Glavarjev grob in predstavitvi brochure prve slovenske knjige iz leta 1776. Slovesno sveto mašo v spomin na Petra Pavla Glavarja bo daroval stolni prošt Jožef Lap. Ob tej priložnosti bodo

posameznikom, društvom in zvezam, ki so pomembno prispevali k ohranjanju spomina na Petra Pavla Glavarja, podeljena tudi posebna priznanja. Glede na to, da si Regijska čebelarška zveza P. P. Glavarja stalno prizadeva za dolgoročno ohranjanje kulturne dediščine v čebelarstvu, katere tradicija je v Sloveniji izjemno bogata, vas vabimo, da srečanje počastite tudi z vašo udeležbo. Naj medi! Anton Koželj, predsednik RČZ PPG

SAČD ima nov logotip

Čeprav Slovensko akademsko čebelarstvo (SAČD) obstaja že več kot dve desetletji, doslej še ni imelo svojega prepoznavnega znaka – logotipa. Tega smo pogrešali že ob organizaciji prvega znanstvenega posvetovanja o čebelah in čebelarstvu v spomin na dr. Janeza Poklukarja 14. februarja 2014 na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS). Ideja je ves čas tlela, po letošnjem občnem zboru pa je tudi dozorela.

Logotip sestavljajo kranjska čebela, akademska kapa in izpisano ime društva. Čebela stoji na kapi in je usmerjena navzgor, v napredek čebelarstva na akademski ravni, s tem pa tudi v napredek celotnega slovenskega čebelarstva. Avtorica idejne zasnove logotipa je mlada raziskovalka na KIS Mateja Soklič, končno obliko pa mu je dal Gregor Kelhar iz Grafičnega studia Digisi.

Na pobudo dr. Janeza Poklukarja je bilo SAČD ustanovljeno 8. decembra 1995. Razloga za ustanovitev sta bila predvsem dva: prvič, po osamosvojitvi Slovenije je študij končalo precejšnje število mladih čebelarstev strokovnjakov, zato je bila vse večja tudi potreba po koordinaciji raziskovalnih prizadevanj, in drugič, čebelarstve strokovnjake je bilo treba spodbuditi k povečanju števila in izboljšanju kakovosti prispevkov v reviji Slovenski čebelar. Ta dva izziva sta aktualna še dandanes, zato se je SAČD začelo spet dejavneje vključevati v slovensko znanstveno, strokovno in praktično dogajanje, za začetek z organizacijo debatnih večerov. Zato bodite pozorni na obvestila o njih in se jih tudi udeležite.

Marjan Papež

Zelje z jabolki, kostanjem in medom

To je recept za preprosto jed, ki jo lahko kuhamo od jeseni do konca zime. Nastal je tako, da sem postopno dopolnjevala to, kar sem v otroštvu poznala kot »sladko zelje«. Zadnja sprememba je bila pred nekaj leti zamenjava sladkorja z medom. Potrebujemo povsem običajne sestavine, ki jih bomo kombinirali na manj običajen način. Tudi če jih nimamo na svojem vrtu, njivi, v sadovnjaku ali gozdu, jih brez težav dobimo pri bližnjem kmetu, na tržnici ali v trgovini. Pri pripravi te jedi so uporabljena letnemu času primerna in lokalno pridelana živila, recept pa izkazuje spoštovanje do tradicije slovenske »revne kuhinje«. Zelje je zdravo, okusno in poceni, zato bomo prihranili nekaj denarja, ki bi ga sicer zapravili za dražjo, a manj kakovostno hrano.

V tem obdobju bo najbrž bolj težko dobiti samo kostanj. Sama ga dam vsako jesen nekaj v zamrzovalnik. Če kostanja nimate, lahko jed skuhate tudi brez njega, jeseni pa jo boste pripravili še s kostanjem. Če kuhate rdeče zelje, uporabite rdeče vino, če kuhate belega, pa belo. Nič hudega ne bo, če barva vina ne bo prava, nikakor pa ne uporabljajte sladkih vin.

Poleg zelja po navadi ponudim pražen krompir, krompir v oblicah, krompirjeve njoke ali kruhove cmoke.

Sestavine, ki jih potrebujete za 4 osebe:

20 do 30 kostanjev, 7 žlic olja (nevtralnega okusa), 2 lovrova lista, 6 klinčkov, ščepec kumine, 2 čajni žlički medu, 50 g sesekljane čebule, 200 g kiselkastih jabolk, 800 g zelja, 1 dl vina, sol, po želji tudi poper.

Priprava:

Kostanj na pol skuhamo in olupimo. Zelje narežemo na približno centimeter široke trakove, jabolka pa na ne premajhne koščke. V široko kozico damo olje, sol, lovrova lista, klinčke, ščepec kumine in med. Segrejemo na ne premočnem ognju, da se med stali in začimbe zadišijo, nato eno za drugim dodamo čebulo, kostanj in (zdaj temperaturo nekoliko zvišamo) jabolka ter vsako sestavino posebej med mešanjem nekoliko popražimo. Zelje dodajamo postopno, ne vsega hkrati. Ves čas mešamo. Ko je vse zelje v kozici, ga še nekoliko popražimo, nato ga zalijemo z vinom in pokritega dušimo. Po potrebi ga dosolimo in po želji popramo ter nekoliko pokapamo z oljem. Pazimo, da zelja ne bomo kuhali predolgo, saj bo v tem primeru postalo mehko in brez okusa.

Avtorica recepta: Barbara Mulej

Vaš recept pošljite na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si

Foto: Barbara Mulej

Predavanja v Čebelarskem centru Gorenjske

Vabimo vas na več čebelarskih predavanj, ki jih bomo kot promocijo pobude za razglasitev svetovnega dne čebel pripravili v tednu pred 20. majem – čebelarskim praznikom. Vsa predavanja bodo v ČRICG, Rožna dolina 50 a, Lesce:

17. maj 2016, ob 18. uri – Janez Markič: »*Tehnologija čebelarjenja in izdelava narejencev*«. Predavanje organizirata ČRICG in ČD Radovljica, LUR.

18. maj 2016, ob 19. uri – Ralph Schmidgall: »*Koncept zatiranja varoj med letom – v boju z varojami*«. G. Schmidgall je čebelar iz Švice in direktor podjetja BioVet, ki se že dalj časa ukvarja z distribucijo zdravil proti varozi. Podjetje izdeluje registrirane

pripravke na podlagi oksalne kisline, timola in mravljinske kisline. Poleg tega je tudi več let uradni zastopnik za zdravilo Maqs in ima praktične izkušnje pri delu z njim. Na predavanju bo predstavil svoje izkušnje in način zdravljenja. Predavanje organizirata GENERA SI in ČRICG v sodelovanju z NVI in ČZS.

20. maj 2016, ob 18. uri: Sandra Rebek Gašperšič: »*Znane prakse uporabe čebeljih pridelkov in izdelkov*«. Predavanje je namenjeno čebelarjem in vsem tistim, ki zaupajo v čebelje pridelke in izdelke iz čebeljih pridelkov. Če imamo znanje, lahko pomagamo in blažimo tegobe sebi in drugim. Predavanje organizirata ČRICG in LUR. *Danijela Ambrožič*

Slovesnost v spomin na Antona Janšo

Čebelarsko društvo Anton Janša Breznica bo na predvečer rojstnega dne Antona Janše pripravilo krajšo slovesnost v spomin na ta dogodek. Slovesnost bo 19. maja 2016, ob 18. uri, ob Janševem čebelnjaku na Breznici. Vabljeni!

ČD Anton Janša Breznica

Foto: Franc Šivic

27. državna razstava »Dobrote Slovenskih kmetij«

Vljudno vas vabimo na razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, ki bo od 19. do 22. maja 2016 na ogled v minoritskem samostanu na Ptujju. V omenjenih dneh bodo poleg strokovnih posvetov, predstavitev domačih obrti, turističnih kmetij in kmetijske mehanizacije pripravili tudi kulinarčna razvajanja s pokušino in možnostjo nakupa domačih slovenskih dobrot. V petek, 20. 5. 2016, bo od 9. do 14. ure potekal Dan slovenskih čebelarjev s predstavitvijo slovenskega čebelar-

stva (Krempljeva ulica 4), na njem pa bodo sodelovali zlasti lokalni čebelarji. V nedeljo, 22. 5. 2016, bodo ob 11. uri razglasili rezultate in podelili priznanja za izdelke iz žit, za mesne izdelke, vina in med. Natančen program si lahko ogledate tudi na spletni strani www.dobroteslovenskihkmetij.si. Na enem mestu se nam obeta več kot tisoč izdelkov kmetij iz vseh slovenskih pokrajin. Dobrodošli v mestu tisočerih dobrot!

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Medovite rastline v vrtnih centrih Kalia

Vrtni centri Kalia Semenarne Ljubljana ponujajo širok izbor semen cvetlic in zelišč ter sadike

okrasne drevnine, enoletnic in trajnic, s katerimi lahko v svoj vrt privabite čebele. Ker so medovite rastline pomembne za življenje čebel, lahko vsak posameznik s sajenjem teh rastlin na svojem vrtu ali ob

hiši prispeva tako k ohranitvi čebel kot tudi drugih opaševalcev.

Za vse čebelarje smo letos pripravili tudi izbor pripomočkov za čebelarjenje. Našli jih boste v vrtnih centrih Kalia v Ljubljani, Mariboru, Ajdovščini, Bertokih pri Kopru, Logatcu in Leskovcu pri Krškem. Več informacij lahko preberete na spletni strani: www.kalia.si.

Vrtni centri Kalia

Uradne ure za svetovanje o javnem razpisu za tehnično pomoč

Javna svetovalna služba v čebelarstvu (JSSČ) bo po objavi javnega razpisa za tehnično pomoč čebelarjem, ki je predvidena 6. maja, kot pomoč pri pripravi njihovih vlog v različnih krajih po Sloveniji organizirala uradne ure. Vsem, ki imate namen kandidirati na omenjeni razpis, predlagamo, da si pravočasno pripravite vsa veljavna potrdila o usposabljanjih ter račune in potrdila o plačilih, ki bodo kot priloga sestavni

del vloge na javni razpis. Na svoji upravni enoti preverite, ali imate urejeno KMG MID številko (ob morebitnem črpanju sredstev iz ukrepov skupne kmetijske politike, med katere sodi tudi tehnična pomoč čebelarjem, mora imeti kmetijsko gospodarstvo poleg nosilca KMG MID določenega tudi njegovega namestnika).

Lidija Senič, vodja JSSČ

Ponedeljek, 9. maj 2016	
Sedež ČZS, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	10. – 17. ure
Pisarna JSSČ v ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	10. – 17. ure
Pisarna JSSČ, Mestni trg 4, Metlika	10. – 17. ure
Pisarna JSSČ, Ulica Štefana Kovača 40, Murska Sobota	10. – 17. ure
Pisarna JSSČ v KD, Dobrna 1a, Dobrna	10. – 17. ure
Dom čebelarjev Brode, Brode 37, Škofja Loka	10. – 17. ure
Pri Atelšku, Povir 52, Sežana	11. – 17. ure
Torek, 10. maja 2016	
Pisarna ČD Ptuj in ZČD Ptuj, Trstenjakova 9, Ptuj	8. – 11. ure
Sedež ČZS, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	10. – 15. ure
Pisarna JSSČ v KD, Dobrna 1a, Dobrna	10. – 15. ure
Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto	10. – 15. ure
Pisarna JSSČ, Streliška ulica 50, Maribor	12. – 15. ure
Dom upokojenecv Slovenj Gradec, Šolska cesta 10a, Slovenj Gradec	13. – 17. ure

Razpis za izbor najstarejših, izvirnih in posebnih čebelnjakov

ČZS tudi v tem letu nadaljuje vzpostavlanje registra najstarejših, izvirnih in posebnih čebelnjakov. S to objavo želi ČZS pridobiti podatke o čebelnjakih na terenu, komisijsko oceniti njihovo starost, izvirnost in posebnost, jih na podlagi tega uvrstiti v seznam kulturne dediščine ČZS ter jih promovirati kot slovensko posebnost in pomemben del naše stavbne dediščine. Komisiji UO ČZS za čebelarstvo kulturno dediščino bo pri vsem tem strokovno pomagal prof. dr. Borut Juvanec, avtor knjige Slovenski čebelnjaki. Cilji te dejavnosti so:

1. uvrstiti čebelnjak v slovenski arhitekturi na tisto mesto, ki si ga zasluži (odkrivanje, inventariziranje, dokumentiranje, vpis v seznam kulturne dediščine ČZS);
2. okrepiti zavest Slovencev na področju stavbne kulturne dediščine;
3. ohraniti slovensko prvobitnost;
4. povečati vrednost slovenske kulture na področju arhitekture in čebelarstva v EU in v svetu.

Kategorije in način izbora čebelnjakov:

1. kategorija – starost čebelnjaka

Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi) bodo na podlagi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu določili starost posameznega čebelnjaka.

2. kategorija – značilni čebelnjaki

Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi) bodo na polagi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu določili značilnosti posameznega čebelnjaka (vgrajeni material, obliko, sestavo in postavitvev).

3. kategorija – posebni čebelnjaki

Način izbora: strokovnjaki (čebelarji in arhitekti) bodo na podlagi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu določili posebnosti posameznega čebelnjaka glede na izvedbo.

Prijava na razpis

Razpisna dokumentacija bo od 5. maja 2016 dosegljiva na spletni strani www.czs.si. Čebelarstva in posamezne čebelarje vabimo, da do 20. maja 2016 pošljejo svoje vloge na naslov ČZS. Vloge lahko pošljete tudi na e-naslov: anton.tomec@czs.si.

Komisija UO ČZS za čebelarstvo kulturno dediščino

Napoved razpisa iz Sklada za ohranitev kranjske čebele

ČZS bo 5. maja 2016 na svoji spletni strani objavila razpis, s katerim bo čebelarstva, pri katerih v sodelovanju z osnovnimi šolami delujejo čebelarji, povabila k oddaji vloge za izbor upravičencev za ureditev medovitih vrtov ob učnih čebelnjakih. Sredstva za ureditev medovitih vrtov v Skladu za ohranitev kranjske čebele zagotavljajo

donatorji in sponzorji, upravičence pa bomo izbrali v skladu z določili Pravidnika o delovanju Sklada za ohranitev kranjske čebele ter načrta za delovanje Sklada za leto 2016. **Rok za prijavo na razpis bo 20. maj 2016.** Več informacij lahko dobite na e-naslovu: anton.tomec@czs.si.

ČZS

Program 39. državnega srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev

Letošnje 39. državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev bo 7. maja 2016 v prostorih OŠ Markovci, Markovci 33d, Markovci. Rok za prijavo na letošnje srečanje in tekmovanje je potekel 7. aprila 2016, zato se neprijavljeni tekmovanja ne bodo mogli udeležiti.

Tekmovanje za vse težavnostne stopnje bo po sklepih delovne skupine za TMČ potekalo v pisni obliki iz štirih tematskih sklopov: teoretično znanje s področja čebelarstva, prepoznavanje medovitih rastlin, delo s čebelami in mikroskopiranje. Vprašanja iz sklopa teoretičnega znanja bodo sestavljena na podlagi učbenika Marije Mlaker Šumenjak »Čebela se predstavi« (2011). Tematski sklop vprašanj o prepoznavanju medovitih rastlin bo letos obsegal: 1. prikaz vzorca rastline v učilnici in z njim povezana izbirna vprašanja; 2. gradivo »Podatkovna baza medovitih rastlin IMYB – SLOVENSKI DODATEK« in z gradivom povezana izbirna vprašanja; 3. slike iz učbenika »Čebela se predstavi« in z njimi povezana izbirna vprašanja. Na nižji stopnji ne bo vprašanj iz gradiva Podatkovna baza, prav tako ne bo preverjanja znanja latinskih imen rastlin. Vsa vprašanja iz sklopa medovitih rastlin se bodo nanašala samo na rastline, ki so predstavljene v učbeniku »Čebela se predstavi«. Vprašanja za tematski sklop delo

s čebelami bodo sestavljena na podlagi didaktičnega pripomočka osnovnega in nadgrajenega kompleta slikovnih satov, in sicer s slikami v testni poli z izbirnimi vprašanji o: 1. prepoznavanju satov, 2. urejanju satov, 3. osnovni odbiri in 4. izločitvi starega satja. Na nižji stopnji bodo samo vprašanja o prepoznavanju satov. Vprašanja o tematskem sklopu mikroskopiranje bodo sestavljena na podlagi gradiva Mikroskopiranje – anatomija čebele ter cvetni prah, in sicer s slikami v testni poli z izbirnimi vprašanji o: 1. prepoznavanju delov čebeljega telesa, 2. pravilnem poimenovanju delov čebeljega telesa, 3. prepoznavanju delov telesa posameznih osebkov v čebelji družini in 4. poimenovanju peloda (njegov izvor) po slovenskem in/ali latinskem poimenovanju rastline. Na nižji stopnji bodo samo vprašanja o prepoznavanju delov čebeljega telesa in prepoznavanju delov telesa posameznih osebkov v čebelji družini.

Zaradi vmesnega programa, ki vključuje ogled krajevnih znamenitosti, udeležence prosimo, da se primerno oblečejo in obujejo, s seboj pa naj imajo tudi nahrbtnike in dežnike, če bi deževalo. V okviru sklepne prireditve bomo razglasili tudi zmagovalce natečaja za najlepšo poslikavo panjske končnice.

ČZS

8.00–9.00	Zbiranje in prijava tekmovalcev in spremljevalcev v prostorih šole
8.00–9.30	Zajtrk
9.30–9.50	Pozdravni nagovor v športni dvorani
9.50–10.00	Razporeditev po učilnicah
9.50–10.45	Posvet mentorjev čebelarskih krožkov v športni dvorani
10.00–10.45	Tekmovanje v prostorih šole
11.00–14.00	Kosilo za udeležence tekmovanja oz. ogled krajevnih znamenitosti – izmenično
14.00–15.00	Sklepna prireditev z razglasitvijo rezultatov v športni dvorani
15.00	Odhod proti domu

Imenovani predsedniki in člani strokovnega sveta Priznane rejske organizacije, programsko-izdajateljskega sveta, uredniškega odbora in komisij upravnega odbora Čebelarske zveze Slovenije

Upravni odbor Čebelarske zveze Slovenije (UO ČZS) je na predlog čebelarskih organizacij na svoji 1. redni seji, 14. aprila 2016, s sklepom št. 7 imenoval nove predsednike in člane strokovnega sveta Priznane rejske organizacije, programsko-izdajateljskega sveta, uredniškega odbora ter strokovnih in interesnih komisij UO ČZS:

I. Predsednik in člani strokovnega sveta Priznane rejske organizacije:

Koordinator dela: dr. Peter Kozmus, koordinator med komisijami podpredsednik Franc Šmerc

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Miha Metelko	predsednik, član UO ČZS
2.	Marko Hrastelj	član
3.	Marijan Moravec	član
4.	Robert Bali	član
5.	Danijel Šavli	član
6.	Damir Lovrič	član
7.	predsednik komisije za vzrejo matic	član
8.	predstavnik KIS	član
9.	Peter Kozmus	član

II. Predsednik in člani programsko-izdajateljskega sveta:

Koordinatorica dela: Lidija Senič, koordinator med komisijami podpredsednik mag. Aleš Rodman

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Žan Podbregar	predsednik, član UO ČZS
2.	Marjan Časar	član
3.	Tanja Vedlin	članica
4.	Mateja Šeliga	članica
5.	Tone Žakelj	član

III. Predsednik in člani komisije UO ČZS za odlikovanja in nagrade:

Koordinator dela: Anton Tomec, koordinator med komisijami podpredsednik mag. Aleš Rodman

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Janko Šarman	predsednik, član UO ČZS
2.	Jože Škulj	član
3.	Špela Paš	članica
4.	Stanislav Kitak	član
5.	Janez Tehovnik	član

IV. Člani uredniškega odbora:

Koordinator dela: Marko Borko, koordinator med komisijami podpredsednik Franc Šmerc

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Marko Borko	urednik
2.	Stanislav Drev	član
3.	Brane Borštnik	član
4.	Vladimir Fajdiga	član
5.	Borut Preinfalk	član
6.	mag. Andreja Kandolf Borovšak	članica
7.	predstavnik VF NVI	član
8.	Janez Gregori	član

V. Predsednik in člani komisije UO ČZS za organizacijske in pravne akte:

Koordinator dela: Anton Tomec, koordinator med komisijami podpredsednik Janez Vencelj

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Rok Janez Šteblaj	predsednik, član UO ČZS
2.	Marko Purnat	član
3.	Andrej Alojz Anžič	član
4.	Maksimilijan Vajda	član
5.	Filip Jelen	član

VI. Predsednik in člani komisije UO ČZS za tehnologijo čebelarjenja in varno hrano:

Koordinatorica dela: mag. Andreja Kandolf Borovšak, koordinator med komisijami podpredsednik Marko Alauf

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Janez Nagode	predsednik, član UO ČZS
2.	Štefan Šemen	član
3.	Dušan Skok	član
4.	Silvo Pošl	član
5.	Maksimilijan Prah	član
6.	Zoran Kmetič	član
7.	Igor Vatovec	član

VII. Predsednik in člani komisije UO ČZS za ekonomiko čebelarjenja:

Koordinatorica dela: Tanja Magdič, koordinator med komisijami pooblaščenec predsednika Miha Metelko

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Miroslav Rožman	predsednik, član UO ČZS
2.	Matjaž Zidarič	član
3.	Marjan Korošec	član
4.	Rado Majdič	član
5.	Aleš Gramc	član
6.	Miran Glinšek	član
7.	Benjamin Bratina	član

VIII. Predsednik in člani komisije UO ČZS za »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo«:

Koordinatorica dela: Nataša Lilek, koordinator med komisijami podpredsednik Marko Alauf

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Jožef Friderik Mali	predsednik, član UO ČZS
2.	Jakob Madjar	član
3.	Franci Lazar	član
4.	Marjana Duh	članica
5.	Rudi Cvikl	član
6.	Anton Obrán	član
7.	Vlado Vogrinec	član

IX. Predsednik in člani komisije UO ČZS za izobraževanje:

Koordinator dela: Marko Borko, koordinator med komisijami podpredsednik mag. Aleš Rodman

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Andrej Jus	predsednik, član UO ČZS
2.	Janko Rožman	član
3.	Tomaž Lesjak	član
4.	Dušan Kaplan	član
5.	Aleksander Primc	član
6.	Marjan Dreu	član
7.	Rudi Vogelj	član

X. Predsednik in člani komisije UO ČZS za ekološko čebelarjenje:

Koordinator dela: Vlado Auguštin, koordinator med komisijami podpredsednik Marko Alauf

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Andrej Jernej	predsednik, član UO ČZS
2.	Srečo Rozina	član
3.	Miroslav Cetina	član
4.	Ivica Počervina	članica
5.	Jožef Bauman	član
6.	Aleksander Mikuš	član
7.	Boštjan Okorn	član

XI. Predsednik in člani komisije UO ČZS za ocenjevanje čebeljih pridelkov:

Koordinatorica dela: Nataša Lilek, koordinator med komisijami podpredsednik mag. Aleš Rodman

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Dario Renko	predsednik, član UO ČZS
2.	Franc Tratnjek	član
3.	Rok Čekada	član
4.	Bojan Pavlin	član
5.	Tomaž Šaupertl	član
6.	Klavdijo Babič	član
7.	Franci Strupi	član

XII. Predsednik in člani komisije UO ČZS za alternativne opraševalce:

Koordinator dela: Anton Tomec, komisijo sestavljajo ljubitelji alternativnih opraševalcev, ki predlagajo tudi njeno sestavo. Predsednik in člani komisije še niso predlagani niti imenovani.

XIII. Predsednik in člani komisije UO ČZS za apiterapijo:

Koordinatorica dela: mag. Andreja Kandolf Borovšak, koordinator med komisijami podpredsednik Janez Vencelj

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Karl Vogrinčič	predsednik
2.	Franc Šivic	član
3.	Ivan Čopar	član
4.	Aleš Peček	član
5.	Anica Vogl	članica
6.	Franc Šolar	član
7.	Janez Vertič	član

XIV. Člani komisije UO ČZS za vzrejo čebeljih matic:

Koordinator dela: Tomaž Samec, koordinator med komisijami pooblaščenec predsednika Miha Metelko (predsednika komisije bodo na 1. redni seji imenovali njeni člani).

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Janez Dremelj	član
2.	Jožef Tratnjek	član
3.	Janko Bukovšek	član
4.	Anton Kumer	član
5.	Franc Movern	član
6.	Marko Hrastelj	član
7.	Matjaž Apot	član

XV. Predsednik in člani komisije UO ČZS za izrabo čebeljih paš:

Koordinator dela: Jure Justinek, koordinator med komisijami podpredsednik Janez Vencelj

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Matej Levstek	predsednik, član UO ČZS
2.	Gregor Lužar	član
3.	Roman Kavaš	član
4.	Marko Drev	član
5.	Blaž Šercelj	član
6.	Miran Pregl	član
7.	Zvonko Sedmak	član

XVI. Predsednik in člani komisije UO ČZS za čebelarsko kulturno dediščino:

Koordinator dela: Anton Tomec, koordinator med komisijami podpredsednik Marko Alauf

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Tomaž Marolt	predsednik, član UO ČZS
2.	Alojz Kavčič	član
3.	Igor Litrop	član

4.	Franc Bezovšek	član
5.	Anton Koželj	član
6.	Franc Križan	član
7.	Aleš Süssinger	član

XVII. Predsednik in člani delovne skupine UO ČZS za zdravstveno varstvo čebel:

Koordinator dela: Vlado Auguštin, koordinator med komisijami pooblaščenec predsednika Miha Metelko

Št.	Ime in priimek	Funkcija
1.	Aleš Gramc	predsednik, član UO ČZS
2.	Tina Lavrenčič	članica
3.	Matej Illovar	član
4.	Martin Marovt	član
5.	Monika Škoberne	članica
6.	Jurij Skornšek	član
7.	Borut Preinfalk	član

Anton Tomec, tajnik ČZS

Udeležba predstavnikov ČZS na različnih čebelarških prireditvah

Slovenski čebelarji smo v različnih oblikah povezani že vse od leta 1873 in lahko smo ponosni na našo tradicionalno in trdno organiziranost, ki sloni na prostovoljnem delu, demokratičnosti in nenehnem prizadevanju velikega števila čebelarjev in čebelarke za naš skupni napredek.

Svoje predstavnike, ki zastopajo naše interese, izbiramo oz. volimo sami. Naši predstavniki so tako zaupanja vredni in ugledni čebelarji, zato je prav, da jim ob različnih priložnostih izkazujemo potrebno pozornost. Na 65. rednem občnem zboru Čebelarke zveze Slovenije 5. marca 2016 ste izvolili predsednika Čebelarke zveze Slovenije ter člane nadzornega odbora in častnega razsodišča Čebelarke zveze Slovenije, pred tem pa na delnih volilnih občnih zborih tudi člane upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije. Člani vseh teh organov sodelujejo pri oblikovanju ter uveljavljanju naših skupnih interesov.

Da bi bilo sodelovanje čim boljše in čim bolj usklajeno, priporočamo, da svoje izvoljene predstavnike vabite na društvene občne zборе in druga srečanja ter jih redno seznanjate s potrebami oz. morebitnimi težavami čebelarjev z vašega območja.

Tako čebelarstva društva kot tudi območne čebelarke organizacije prirejajo različne prireditve, bodisi ob svojih jubilejih bodisi ob drugih priložnostih. Prav je, da na te prireditve poleg drugih čebelarških kolegov vabite tudi predsednika, podpredsednike, člane upravnega ali nadzornega odbora ter tudi častnega razsodišča Čebelarke zveze Slovenije. Priporočamo, da organizatorji vabljenih predstavnikov Čebelarke zveze Slovenije povabite pravočasno, vabljeni pa naj svojo udeležbo potrdijo, tako da lahko pripravite program prireditve.

Pogosto se pripeti, da organizatorji čebelarških prireditev ne namenijo dovolj pozornosti vabljenim predstavnikom Čebelarke zveze Slovenije, da jih javno ne pozdravite niti jim ne ponudite možnosti za nagovor. Iz spoštovanja do naše stanovske pripadnosti in njenih predstavnikov organizatorjem čebelarških prireditev priporočamo, da so pazljivi na te pomembne podrobnosti. Vljudno prosimo, da to priporočilo sprejmete z naklonjenim razumevanjem.

Anton Tomec, tajnik ČZS

Napovedujemo 1. festival čebeljih pridelkov in izdelkov

Celjski sejem bo v sodelovanju s ČZS 15. oktobra 2016 na Celjskem sejmišču organiziral 1. Festival čebeljih pridelkov in izdelkov. Ponudba za najem stojnic bo po pričakovanjih za čebelarje izjemno ugodna, sočasno pa bo potekal tudi pester program

... Skratka, na enem mestu bo mogoče pokušati in kupiti vse, kar je v povezavi s čebelarstvom! Več informacij boste lahko prebrali v junijski številki Slovenskega čebelarja in na spletni strani ČZS.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Čebelarstva tehnika

- ločen brezžični display
- spremljanje moči družin in donosa
- pravočasno ukrepanje ob rojenju
- pravilno krmljenje
- za vse vrste panjev

samo 95,40 EUR

www.apiscale.eu 041/844-482

Matevž Strgar s.p., Primičeva ulica 10a, 1291 Škofljica

IZDELAVA OMETALNIKOV ZA ČEBELE

Klin, d. o. o. Logatec

Specifikacija

- material: inox, nerjaveča pločevina
- metlice: konjska žima
- pogon: 2 motorja, brez jermenov
- napajanje: 12 VDC

GSM: 040-346-436 e-pošta: cebelarskaoprema@gmail.com

Nadaljevalni tečaj za čebelarje začetnike

ČZS pripravlja nadaljevalni tečaj za čebelarje začetnike. Tečaj, ki ga bo vodil predavatelj Brane Borštnik, obsega osem šolskih ur praktičnega usposabljanja. Na njem se boste seznanili s čebelarstvo opremo in pristopom k čebelam, z oceno moči in urejanjem čebelje družine, izdelavo narejencev in ometencev, oskrbo rojev in izrojencev, s tehnologijo pridelave čebeljih pridelkov ter pripravo čebelje družine na prezimovanje.

Potrdilo o udeležbi na tečaju bodo prejeli samo tisti slušatelji, ki se bodo udeležili vseh osmih ur izobraževanja. Tečaj bo razdeljen na dva dela po štiri

šolske ure, potekal pa naj bi predvidoma maja in junija 2016 v čebelarstvu Borštnik, Prilesje 3a, Velike Lašče. Cena tečaja je 40 EUR/osebo. Nanj se lahko prijavite na e-naslovu: marko.borko@czs.si. Ob prijavi obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), tel. št. in e-naslov. Prijave zbiramo do vključno **16. maja 2016**. Na voljo je največ 20 prostih mest, zato pohitite s prijavo! Natančen urnik bodo vsi prijavljeni kandidati, ki bodo plačili tečajnino, prejeli po e-pošti pred začetkom tečaja.

ČZS

Obrazci za vodenje notranjega nadzora v čebelarstvu

Pri Čebelarški zvezi Slovenije so znova na voljo obrazci za vodenje notranjega nadzora v čebelarstvu. Naročite jih lahko po tel. št. 041/370 409 ali

na e-naslovu barbara.dimc@czs.si. Cena za izvod je 3,00 EUR.

Tajništvo ČZS

inž. JOŽE KUNSTELJ, s. p., ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ,
telefon: 01 723 70 27, GSM: 031 893 276, e-pošta: jmkunstelj@amis.net
Izdelujemo: 3-, 4- in 5-satna točila, plastična in INOX. Ponujamo motorje za točila, plastične ventile in posode za med s prostornino 50, 70, 100 litrov. UGODNO!

MIHA KUNSTELJ, s. p.
ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 80 27,
GSM: 031 352 797, e-pošta: jm-kunstelj@amis.net
Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE, ROKAVICE (usnjene in iz latexa - univerzalne), JOPIČE IN KOMBINEZONE (običajne in iz mrežaste tkanine)

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene šatnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Pomen ohranjanja kranjske čebele za Slovenijo

Vsi vemo, da je kranjska čebela pri nas avtohtona vrsta čebel. Na to našo čebelo, ki se je skozi stoletja prilagajala številnim podnebnim spremembam na našem območju, smo lahko zelo ponosni, zato moramo čebelarji veliko pozornosti nameniti osnovni odbiri. Pri pregledih čebeljih družin ta mesec namenimo pozornost tako njihovem razvoju in prilagajanju prostora za njihov nemoten razvoj kot tudi ugotavljanju obarvanosti obročkov na zadkih čebel.

Če imate težave z ugotavljanjem obarvanosti obročkov na zadkih čebel, za nasvet oz. pomoč poprosite terenske svetovalce v čebelarstvu, saj so ti dodatno usposobljeni prav za to nalogo, in skupaj preverite stanje v vašem čebelarstvu.

Vsi čebelarji, ki smo se vključili v Priznana rejsko organizacijo, smo se s tem zavezali, da bomo v svojem čebelarstvu izvajali osnovno odbiro. Ta je usmerjena samo v eno lastnost – obarvanost obročkov. Za čebelarja je preprosta, saj ne predpisuje dodatnega dela z izpolnjevanjem obrazcev. Z vključitvijo v Priznana rejsko organizacijo smo se zavezali tudi, da bomo v obdobju petih let najmanj dvakrat poklicali terenskega svetovalca za pregled čebelarstva.

V okviru ukrepa menjave matic bodo terenski svetovalci v čebelarstvu maja in v začetku junija 2016 izvajali preglede čebeljih družin glede na morfološko čistost. Če bo terenski svetovalec v posamezni čebelji družini našel več kot 2 odstotka čebel z rumenimi obročki na zadkih, bo čebelarju svetoval zamenjavo matice, ta pa jo bo prejel brezplačno. Do brezplačne menjave matic bodo upravičeni čebelarji z urejenimi vpisi v register kmetijskih gospodarstev in tisti, ki leta 2014 in 2015 v okviru tega ukrepa niso prejeli matic. Zanimirani čebelarji pokličite terenske svetovalce in skupaj z njimi opravite pregled čebeljih družin!

Terenski svetovalci v čebelarstvu poleg osebnega svetovanja pri čebelarjih v tem obdobju pripravljajo tudi delavnice na terenu. Letošnja novost je praktični prikaz izvajanja apitehničnih ukrepov. Opozorim pa naj, da udeležba na delavnici ni enakovredna udeležbi na predavanjih svetovalcev specialistov, zato v dnevnik veterinarskih posegov ne boste prejeli žiga, toliko dragocenejši pa bodo praktični nasveti o izvajanju apitehničnih ukrepov v čebelarstvu. Spodaj si lahko ogledate, kje bodo maja potekale delavnice terenskih svetovalcev v čebelarstvu. *Tomaž Samec, svetovalec JSSČ*

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Apitehnični ukrepi				
3. maj	16.00	Vinko Sajtl	Parkirišče pri cerkvi v Gornjem Gradišču pri Šentjerneju	041/546 528
7. maj	10.00	Uroš Smolar	Društveni čebeljak ČD Ruše za Glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
7. maj	10.00	Klavdijo Babič	Učni čebeljak Hrastovlje	030/604 036
8. maj	10.00	Pavel Praper	Šolski čebeljak na Prevaljah (pri Fari)	030/604 087
10. maj	18.00	Franc Podrižnik	V gasilskem domu v Ravenski vasi, Zagorje ob Savi (ČD Trbovlje)	041/545 677
10. maj	18.00	Pavel Praper	OŠ Koroški jeklarji Ravne na Koroškem	030/604 087
11. maj	16.00	Peter Babnik	Društveni čebeljak ČD Vojnik	041/211 295
11. maj	18.00	Tomaž Pintar	Pri Šprajcarju v Britofu	041/971 121
11. maj	18.00	Dušan Milinković	V čebelarskem domu na Selih pri Otovcu	030/604 090
13. maj	18.00	Roman Marinko	V prostorih KS Notranje Gorice, Podpeška cesta 173, Notranje Gorice	030/604 008
14. maj	9.00	Brane Borštnik	Čebelarstvo Borštnik, Prilesje 3a, Velike Lašče	031/336 905
14. maj	9.00	Martin Čuš	Čebelarski dom Markovci	030/604 071
14. maj	10.00	Janko Goričan	Pri Otu Lužniku v Trbonjah	041/332 698
14. maj	16.00	Janez Markič	OŠ Senčur	040/360 485
17. maj	18.00	Janez Markič	Center CRIC Gorenjske	041/633 185
18. maj	18.00	Franc Kobe	Dolž-Lipnica 15, Novo mesto	041/940 606
19. maj	16.00	Jakob Madjar	Šolski čebeljak pri Sv. Juriju pri Rogošovcih	041/598 356
23. maj	16.00	Vinko Sajtl	Zbirno mesto na parkirnem prostoru pri cerkvi v Gorenjem Gradišču pri Šentjerneju	041/546 528
26. maj	18.00	Tomaž Pintar	Center CRIC Gorenjske	041/633 185
Rejski program in osnovna odbira				
6. maj	17.00	Roman Marinko	Pri čebelarstvu Aleš Peček, Preserje 41a, Preserje	030/604 008
7. maj	12.00	Uroš Smolar	Društveni čebeljak ČD Ruše za Glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
7. maj	12.00	Klavdijo Babič	Učni čebeljak Hrastovlje	030/604 036
8. maj	12.00	Pavel Praper	Šolski čebeljak na Prevaljah (pri Fari)	030/604 087
11. maj	18.00	Miroslav Cetina	Občinska dvorana, Nova vas 4a (nad knjižnico), Nova vas	041/736 384
11. maj	18.00	Peter Babnik	Društveni čebeljak ČD Vojnik	041/211 295
12. maj	12.00	Brane Borštnik	V čebelarskem domu Apis Ribnica	031/336 905
14. maj	11.00	Martin Čuš	Čebelarski dom Markovci	030/604 071
18. maj	16.00	Franc Kobe	Izvedba na naslovu Dolž-Lipnica 15, Novo mesto	041/940 606
19. maj	18.00	Jakob Madjar	Šolski čebeljak pri Sv. Jurij pri Rogošovcih	041/598 356
20. maj	18.00	Pavel Praper	Dom upokojencev Slovenj Gradec	030/604 087
22. maj	14.00	Franc Podrižnik	Spominski čebeljak na Grilovi domačiji, Lipje pri Vinski Gori	041/764 319, 041/775 571
1. jun.	19.00	Janez Markič	Center CRIC Gorenjske	041/633 185
Pridelava medu in kakovostne sheme				
7. maj	10.00	Janko Goričan	Pri Branku Svetina, Sv. Vid 75, Vuhred	040/506 082

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
7. maj	14.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak Hrastovlje	030/604 036
20. maj	18.00	Dušan Milinkovič	V čebelarstem domu na Selih pri Otovcu	030/604 090
27. maj	16.00	Uroš Smolar	Društveni čebelnjak ČD Ruše za Glasbeno šolo Ruše, Falska cesta 15, Ruše	041/278 425
30. maj	9.00	Vinko Sajtl	Kmetijska šola Grm Sevnno, Novo mesto	041/546 528
Rejski program in osnovna odbira, apitehnični ukrepi ter pridelava medu in kakovostne sheme				
12. maj	17.00	Mitja Bavdaž	V prostorih na Trgu Jožeta Srebrniča 7, Solkan	030/604 034

Urniki usposabljanj v maju

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. maj	15.00	Uradne ure svetovalke za ekonomiko pri JSSČ	Tanja Magdič	Čebelarški dom A.Z. Ilirska Bistrica, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Sabec 070/758 753
4. maj	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tanja Magdič	Čebelarški dom A.Z. Ilirska Bistrica, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Sabec 070/758 753
5. maj	13.30	Apitehnični ukrepi	Boštjan Kojek	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačević 01/729 61 24
10. maj	16.00	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	predavalnica, Biotehniška šola Šempeter, Ulica padlih borcev 26, Šempeter pri Gorici	g. Levstek 041/875 255
10. maj	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Dom upokojeencev Slovenj Gradec, Šolska cesta 10a, Slovenj Gradec	g. Jelen 041/522 230
19. maj	17.30	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	ga. Ban 041/627 683
26. maj	17.00	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Kulturni center Španski borci (bralnica v 1. nadstropju), Zaloška 61, Ljubljana	g. Trušnovc 031/253 929
2. jun.	17.00	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Čebelarški dom CD Lovrenc na Pohorju, Čebelarška ulica 2	g. Porok 031/407 590

Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
5. maj	17.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Marija Sivec	OŠ Dekani, Dekani 32, Dekani	ga. Smrdelj 041/613 067
7. maj	10.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Marija Sivec	Društvo upokojeencev Nova Gorica (nekdanja karavla), Erjavčeva 35, Nova Gorica	ga. Mozečič 041/740 702
10. maj	18.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Franc Podrižnik	Gasilski dom Ravenska vas	g. Vetersšek 041/545 677
12. maj	17.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Marija Sivec	Dom Andreja Manfreda, Gregorčičeva 20, Kobarid	g. Podgornik 040/800 402
20. maj	16.00	Vzreja čebeljih matic - delavnica	dr. Stanko Kapun	Čebelnjak na Planini pri Sevnici	g. Stopinšek 041/794 190

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 3. 2016 do 20. 4. 2016

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja	Kraj	Opis dogajanja
Bela krajina, Poljanska gora	6,5	Sadno drevje, regrat	Krško, Sevniško	2,0 Sadno drevje, regrat
Bistriško Pohorje	-1,0	Ni medilo	Laško, Malič	0,3 Sadno drevje, regrat
Bled	1,6	Sadno drevje, regrat	Lendava	9,1 Sadno drevje, regrat
Braslovče	0,7	Sadno drevje, regrat	Ljutomer	7,9 Sadno drevje, regrat
Brežice	4,0	Sadno drevje, regrat	Logaška planota, Menišija	-2,2 Ni medilo
Dolenjske Toplice	0,4	Sadno drevje, regrat	Loška dolina, Kozarišče	-1,8 Ni medilo
Goričko, Dankovci	3,0	Sadno drevje, regrat	Lovrenško Pohorje	0,1 Sadno drevje, regrat
Goriško, Šempeter	12,3	Sadno drevje, regrat	Metlika	4,4 Sadno drevje, regrat
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	4,8	Sadno drevje, regrat	Podčetrtek	9,6 Sadno drevje, regrat
Ilirska Bistrica	-0,5	Ni medilo	Ptuj, Haloze	7,2 Sadno drevje, regrat
Kanalsko, Tolminsko	1,1	Sadno drevje, regrat	Ribniško Pohorje	-2,3 Ni medilo
Kočevski rog	-1,1	Ni medilo	Slovenska Bistrica, Oplotnica	4,3 Sadno drevje, regrat
Koper, Dekani	3,3	Sadno drevje, regrat	Slovenske gorice, Lenart	5,0 Sadno drevje, regrat
Kostrivnica, Lahomno	3,9	Sadno drevje, regrat	Stojna	0,2 Sadno drevje, regrat
Kranjska Gora	-2,8	Ni medilo	Travna gora	-2,1 Ni medilo
Krim-Kurešček	-0,9	Ni medilo	Vransko, Prebold	6,1 Sadno drevje, regrat
			Vrhnika, Borovnica	-1,3 Ni medilo
			Žužemberk	0,5 Sadno drevje, regrat
			Šenčur - Kranj	0,0 Ni medilo

PRODAM

Cvetni prah, posušen, vakuumsko pakiran; mogoče je pošiljanje po pošti ali brezplačen prevzem ob avtocestnih izvozih na relaciji Domžale–Lendava, tel.: 040/957 885, 040/360 485.

Zamrznjen cvetni prah, osmukan v neokrnjeni naravi Bohinja, tel.: 031/330 972.

Akacijev in cvetlični med, tel.: 040/217 542.

Akacijev, cvetlični in gozdni med, v kozarcih ali 40 kg posodah, ter zabojnik za prevoz 42 AŽ-panjev, tel.: 041/330 669.

Akacijev, cvetlični, kostonjev in gozdni med ter svež matični mleček, tel.: 041/587 573.

100 kg lipovega medu, v kozarcih ali sodih, tel.: 041/263 918.

Čebelji vosek, 26 kg, tel.: 041/858 736, 07/495 76 45.

Čebelje roje (maja in junija), tel.: 040/643 003.

Rezervne čebelje družine na AŽ- in LR-satih, tel.: 031/345 731.

Rezervne družine na LR-satih, z lanskimi maticami, lepo razvite, cena po dogovoru, tel.: 030/339 482.

Dve čebelji družini z lanskimi maticama na AŽ-satih, na ekoloških satnicah, zdravljene sonaravno (okolica Sevnice), tel.: 041/760 679.

Štiri čebelje družine na 10 AŽ-satih ter štiri malo rabljene 10-satne AŽ-panje, tel.: 041/639 597.

Pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih (Begunje na Gorenjskem), tel.: 031/660 267.

Pet čebeljih družin na 10 satih (okolica Ptuja), tel.: 041/846 121, 040/247 837.

Čebelje družine na 7 do 10 AŽ- in 6 DB-satih, različne vrste medu, cvetni prah, propolis ter zaklade za AŽ-panj, tel.: 031/787 235.

Šest čebeljih družin z lanskimi maticami na 10 AŽ-satih (okolica Vrhnike), tel.: 031/282 957.

Osem čebeljih družin na 7 satih, zdravih, cena po dogovoru, tel.: 031/614 122 (po 15. uri).

10 čebeljih družin z lanskimi maticami na 7 AŽ-satih, tel.: 040/565 065.

10 čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 041/756 022.

18 čebeljih družin na AŽ-satih (412 × 238 mm), s panji ali brez njih, ter čebelarstvo opremo. Satje je primerno za premeščanje v LR-panje, mogoč najem čebelnjaka (Lož), tel.: 031/533 939.

Čebelje družine na 5 in 7 satih, tel.: 070/753 096.

Čebelje družine na 5 in 7 satih, cena po dogovoru (Kočevje), tel.: 030/427 958.

Čebelje družine na 7 ali 10 AŽ-satih (okolica Šentruperta na Dolenjskem), tel.: 031/406 175.

Čebelje družine na AŽ-satih (Dol pri Ljubljani), tel.: 040/470 897.

Čebelje družine na AŽ-satih (Gorenjska), tel.: 031/694 913.

Čebelje družine na AŽ-, LR- in DB-satih ter zažičene AŽ-, LR- in DB-satnike (Kobarid), tel.: 031/870 709.

Čebelje družine na 2/3 LR-satih, tel.: 041/849 782.

Čebelje družine na 1/1 LR-satih, s panji ali brez njih, tel.: 041/682 020.

Nekaj čebeljih družin na AŽ-satih, dve prevoznici enoti, prikolico za maso do 1350 kg ter nekaj 7-, 10- in 11-satnih AŽ-panjev (Vrhnika), tel.: 031/880 356.

Več čebeljih družin na 5 AŽ-satih, tel.: 01/750 45 67.

Več čebeljih družin na 7, 9 in 10 satih, prevzem mogoč takoj (okolica Novega mesta), tel.: 040/470 528.

Močne čebelje družine z lanskimi maticami na 2/3 LR-satih, skupaj s panji, ugodno (Vipavska dolina), tel.: 041/558 384.

AŽ-satnice iz voska, steriliziranega pri 125 °C, hladno valjana, tel.: 041/263 918.

AŽ-satnike, kakovostne, lipove, lepljene, zbite in vrtane, lahko tudi zažičene, ugodno, tel.: 031/753 345.

AŽ-satnike, lipove, vrtane, lepljene in zažičene, ugodno, tel.: 041/862 312.

300 2/3 LR-satnikov, zbitih in vrtanih, ter nove in rabljene naklade, tel.: 041/772 399.

Plemenilčke za vzrejo matic, poceni (okolica Maribora), tel.: 051/472 110.

Panje iz stirudurja, 3- ali 6-satne, za mlade družine oz. narejence, cena odvisna od naročila, tel.: 040/841 383.

Prašilčki, 5-satni, rabljeni tri sezone, tel.: 041/270 921.

Rabljene panje, 5- in 7-satne ter 10 trietažnih panjev, tel.: 051/262 869.

Nove 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi 3-etažne, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Nove 10-satne AŽ-panje iz lipovega lesa, z lovilniki varoj in s satniki, tel.: 041/822 366.

Šest novih in en rabljen LR-panj, kompletni in pobarvani, ter 7 AŽ-prašilčkov, tel.: 041/289 024.

15 novih 10-satnih AŽ-panjev in nov čebelnjak, tel.: 040/253 874.

Štiri panje Warre, nikoli naseljene, tel.: 070/133 144.

Veliki Kirarjev panj s čebeljo družino, cena po dogovoru, tel.: 051/366 378.

Avtoprikolico z desetimi naseljenimi panji (Cankova), tel.: 031/741 750.

Čebelnjak za dva 11-satna AŽ-panja, tel.: 051/332 684.

Zabojnik za prevoz 10 AŽ-panjev, nastavljive noge, prevlečen z ALU pločevino, ter lipove AŽ-satnike, lahko tudi zažičene, tel.: 031/753 345.

Zabojnik s 50 čebeljimi družinami v AŽ-panjih (Murska Sobota), tel.: 031/421 887.

TAM 130 za 96 10-satnih AŽ-panjev, naseljenih je 60 panjev, tel.: 041/588 379.

Tovornjak TAM 4500, predelan za prevoz 60 10-satnih AŽ-panjev, A-testiran, s prometnim dovoljenjem, tel.: 051/678 102.

Montažni čebelnjak (les, železo) za 12 10-satnih AŽ-panjev in 8 rezervnih družin, cena po dogovoru (Jesenice), tel.: 031/815 581.

Rabljeno štirisatno ročno točilo ter sončni talilnik, ugodno, tel.: 031/813 823.

KUPIM

Čebelje družine na 2/3 LR-satih (okolica Grosupljega), tel.: 041/956 723 (po 16. uri).

Čebelje družine, če kdo preneha čebelariti, tel.: 040/648 719.

Čebelarstvo knjigo V vrtincu čebel – Novi vidiki čebelarjenja avtorjev Draga in Bojana Korbarja, izšla pri založbi Didakta, 1996, tel.: 040/603 066.

Čebelje roje, najraje na Primorskem in Notranjskem, lahko tudi drugod po Sloveniji, tel.: 041/841 424.

IŠČEM

Čebelarstva mentorja – sem čebelar začetnik (okolica Medvod), tel.: 051/374 208.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://ečebelar.czs.si>

Telefonski odzivnik: 01/729 61 20

Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarstvem pašnem redu in programom napovedi medenja.

ČD	Čeb. paša	Rok za odd. vlog	Naslov za oddajo pisne vloge	Inform.
Bled-Gorje (območje Pokljuke)	smreka	25. 5. 2016	ČD Bled-Gorje, Zagoriška cesta 10, 4260 Bled; lovro.legat@gmail.com	g. Legat, 031/371 952
Bohinj	smreka	do zasedbe pasišč	Anton Cesar, Ajdovska cesta 1, 4264 Bohinjska Bistrica	g. Cesar, 041/675 268
Dolsko	kostanj	1. 6. 2016	g. Sašo Mencin, 031/545 470, cddolsko@gmail.com	g. Mencin 031/545 470
Gornji Grad*	smreka	10. 5. 2016	ČD Gornji Grad, Novo Naselje 48, 3342 Gornji Grad	g. Fale, 031/540 871
Kamnica-Brestrnica	kostanj	15. 5. 2016	Vlado Kamenšek, Lucijin breg 6a, 2351 Kamnica; vladimir.kamensek@triera.net	g. Kamenšek, 041/582 046
Krim	hoja	15. 5. 2016	ČD Krim, Jezero 21, 1352 Preserje	g. Suhadolnik, 041/389 729
Litija	kostanj	22. 5. 2016	Janez Tehovnik, Kresnice 5, 1281 Kresnice	g. Tehovnik, 041/358 910
Logatec	gozd	10. 5. 2016	Jože Marinč, Grič 12, 1370 Logatec; joze.marinč12@gmail.com	g. Marinč, 041/517 481
Ljubljana Moste- Polje	kostanj	1. 6. 2016	Janko Jere, Besnica 3a, 1000 Ljubljana	g. Jere, 01/ 367 11 19, 041/988 965
Pivka	akacija in gozd	12. 5. 2016	Dejan Sanabor, Petelinje 28, 6257 Pivka	g. Sanabor, 041/933 366
Straža-Dolenjske Toplice (območje Dolenjskih Toplic)	hoja	do zasedbe pasišč	ČD Straža-Dolenjske Toplice, Ulica Maksa Henigmana 39, 8350 Dolenjske Toplice; bsenic3@gmail.com	g. Šenica, 041/883 805
Straža-Dolenjske Toplice (območje Kočevske-ga roga)	hoja	do zasedbe pasišč	ČD Straža-Dolenjske Toplice, Obrh 12, 8350 Dolenjske Toplice; murn.bojan@gmail.com	g. Murn 041/463 192
Straža-Dolenjske Toplice (območje Romanje vasi)	hoja	do zasedbe pasišč	ČD Straža-Dolenjske Toplice, Rumanja vas 55, 8351 Straža; cebelarstvokaps@gmail.com	g. Kapš 041/779 236
Tolmin	lipa	20. 5. 2016	ČD Tolmin, Čiginj 45, 5220 Tolmin	/

* Na ožjem območju ČD Gornji Grad je do 30. aprila 2016 veljala zapora zaradi hude gnilobe. Vsi prevaževalci naj si pred prihodom na pašo in pred odhodom s pašnega območja priskrbijo potrdilo NVI!

VEČ KOT FER. HOFER.

Pri Hoferju se zelo dobro zavedamo, da bi bila brez čebel kakovost našega življenja veliko slabša. Zaradi človekovega neodgovornega ravnanja z okoljem so čebele vsak dan bolj ogrožene, slabša pa se tudi kakovost njihovih pridelkov.

V ta namen smo v sklopu trajnostno zasnovanega projekta Danes za jutri razvili iniciativo Skrbimo za medeno prihodnost. Projekt smo zastavili širše od raziskovanja - želimo izobraževati in ozaveščati.

Od pomladi 2014 v Hoferjevem raziskovalnem čebelnjaku, ki se nahaja v upravno-logističnem centru podjetja, poteka raziskovalno delo v partnerstvu s Čebelarstvo zvezo Slovenije. V raziskovalne in izobraževalne namene zgrajenem čebelnjaku s pomočjo vzorčenja cvetnega prahu opravljamo pregled stanja onesnaženosti okolja in izvajamo analize kemijske sestave cvetnega prahu tega območja.

S čebelam prijaznimi aktivnostmi se trudimo postavljati temelje za dolgoročno prihodnost s pozitivnim učinkom na okolje, ena takšnih je Svetovni dan čebel, pobuda, ki si prizadeva, da 20. maj postane njihov praznik. Smo tudi partner projekta Pomagajmo čebelici v mestu - ocvetličimo okna in balkone.

NAKUP PANJEV PO AKCIJSKIH CENAH

www.cebelar.net

PANJ AŽ 10 SATNI
~~115~~ 100 EUR

PANJ LR 10 SATNI
~~85~~ 80 EUR

PANJ AŽ 7 SATNI
~~65~~ 55 EUR

AKCIJA VELJA SAMO V MAJU. PRIJAZNO VABLJENI K NAKUPU.
 Medom d.o.o., Dolnja Bitnja 19 a, 6255 Prem

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Z veljavno čebelarstvo izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

MIZARSTVO KRŽE 1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
 Telefon/faks: 01/ 755-13-17
 GSM: 041 420 200
 E-pošta: spelakrze@yahoo.com

Spiralni potopni talilniki za med

Odlikuje jih:

- velika kontaktna površina med medom in grelnim telesom, ki je izdelano iz nerjavečega jekla,
- zaradi spiralne oblike je grelna površina enakomerno razporejena po celotni širini posode,
- stalna temperatura gretja, tako da ta ni nikoli višja od 40 °C.

Kupiti jih je mogoče v štirih različnih dimenzijah:

Premer	Moč	Cena z DDV
170 mm	50 W	79,00 €
215 mm	50 W	75,00 €
300 mm	75 W	85,00 €
350 mm	100 W	95,00 €

DOSTAVA V ROKU DVEH DNI

Naročila sprejema in prodaja: **Air maat, d. o. .o., Povir 52a, Sežana**
 e-pošta: jani@atelsek.si, GSM: 031/667 158

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

APIS M&D®

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

Trgovina in proizvodnja: Opekarska 16 na Vrhniki

AŽ-PANJI 10-SATNI

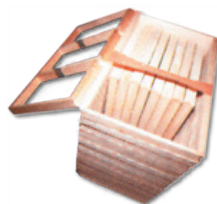
TRIETAŽNI AŽ-PANJ

NAKLADNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,19 EUR/KG

SATNIKI:
AŽ – VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT,
LR – STANDARD LR 2/3

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,19 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg.

GRELNIKI
ZA MED 187 EUR

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
250 g RSF – 4,8 EUR
250 g CINKANE – 2,9 EUR

KRMILNIK ZA PLASTENKO

STIMI – 1,20 EUR/KG
KOLIČINSKI POPUST NAD 100 KG – 1,15 EUR/KG
KOLIČINSKI POPUST NAD 200 KG – 1,10 EUR/KG

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Priznana vzrejalnišče čebeljih matic Debevec. Sprejemamo prednaročila.
Prodamo čebelje družine na AŽ- in LR 2/3-satih (Farrar). Sprejemamo naročila.

PROTEIN SH – dodatek za izdelavo čebeljih pogač

- Vsebuje 50 % proteinov, dobro se meša s sladkorjem in z mlačno vodo.
- Pogače se ne lomijo, ne strjujejo in ne drobijo.
- Pogače se ne razlivajo.
- Vsebuje sojo brez GSO.
- Zelo majhna vsebnost maščobe – 1%.

Tel.: 041/665 563
e-naslov: m.majer@siol.net

“Čbelica na rajžo gre”

Izdelava prevoznih čebelnjakov
prilagodljiva notranja stena

Anton Ciglič, s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

FTN, d. o. o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju

 www.ftn.si 02/62-96-226

Delovni čas: od ponedeljka–petka od 8. do 14. ure

UGODNE CENE

Pokrovi Ø63 mm z motivom SATJE že od 0,055 €/kos
(cena z DDV, prodajalec FCO, za nakup minimalno 1 kartona akcijska cena - zaloge omejene)

Wachs HÖDL

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.
- Garantiramo razkuževanje s paro. Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.
- Po želji izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.
- Obdelava voska možna skozi celo leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

durch die Austria Bio Garantie kontrollierter Betrieb

V spomin Jožetu Nekrepu (1925–2015)

Poleti 2015 smo se poslovili od našega dolgoletnega in prizadevnega člana Jožeta Nekrepa. Njegova smrt nas je globoko prizadela, saj smo se še dva tedna prej na društvenem pikniku pogovarjali, kako bomo počastili njegovo 90-letnico.

Jože je prvi panj čebel dobil kmalu po drugi svetovni vojni in po nekaj letih je že čebelaril s 60 panji. Tako je nadaljeval družinsko tradicijo, ki jo je prekinila vojna. Leta 1957 je postal član mlade čebelarke družine Velka. V društvu je opravljal različne naloge: dva mandata je bil tajnik društva (1960–1964 in 1985–1994), več mandatov je bil predsednik komisije za izobraževanje, več let pa je bil tudi delegat v ČZD Maribor. V osemdesetih letih, ko je čebelarje prizadel napad varoj in je padlo povprečno 80 % čebeljih družin, je zaradi malodušja celo grozilo prenehanje delovanja društva, saj je večina čebelarjev opustila svojo dejavnost. Takrat je Jože vztrajno spodbujal čebelarje k uporabi novih metod zatiranja varoj in jih seznanjal z novejšo tehnologijo čebelarjenja. Brez dvoma je Jožetova zasluga, da je društvo prebrodilo krizo, ostalo skupaj in delovalo še naprej.

Posledica njegovega nesebičnega in prizadevnega posredovanja znanja o sodobnem čebelarjenju je bila tudi ustanovitev čebelarških krožkov na osnovnih šolah. Svoje znanje je vedno nesebično posredoval drugim. Bil je organizator krožka mladih čebelarjev, ki ga je več let tudi uspešno vodil. Osnovne šole je spodbujal k ustanavljanju čebelarških krožkov, številnim je bil tudi mentor. Upravičnost njegovih pobud ponazarjajo dosežki krožkarjev na državnih prvenstvih mladih čebelarjev, saj so med drugim dosegli tudi najboljši rezultat v državi. Bil je tudi mentor številnim čebelarjem začetnikom. Njegova zasluga je postavitve čebelnjaka za praktični pouk mladih čebelarjev pri OŠ na Vranjem Vrhu.

Več desetletij je vodil debatni klub, v katerem so se vsak mesec (razen pozimi) sestajali čebelarji. Njegova zasluga je vzpostavitev sodelovanja s čebelarji iz avstrijskega kraja Mureck in njegove okolice. Bil je tvorec zamisli o ustanovitvi čebelarškega muzeja, soorganizator muzejske zbirke in član nadzornega odbora muzeja. S svojimi predlogi na sestankih, objavljanjem člankov v lokalnem časopisu in glasilih ter z organizacijo čebelarških razstav je veliko prispeval k večji dejavnosti društva. Prav tako je bil eden izmed najdejavnejših članov pri sajenju medovitih rastlin ter borec za bogatenje in varstvo okolja.

Za svoje zasluge pri razvoju slovenskega čebelarstva je prejel številna priznanja: odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje, društvena priznanja in priznanje Občine Šentilj. *ČD Velka-Sladki vrh*

VZREJA MATIC

Nudimo vam označene matice kranjske sivke in zrele matičnike odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od 10. maja do pozne jeseni. Prevzamete jih lahko osebno ali vam jih pošljemo po pošti.

ČEBELARSTVO KOLAR

Peter Kolar, Doklece 3, 2323 Ptujška Gora, ☎ 041 587 573

Nudimo vam tudi različne vrste medu in matični mleček.

Čebelarstvo in vzreja matic

Jožica in Jožef Tratnjek

Žižki 93, 9232 Črenšovci

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652, 031/574 775, e-pošta: joze.tratnjek@siol.net

IVAN LORBER
1936–2014

Decembra 2014 smo se poslovili od naše-ga dolgoletnega člana Ivana Lorberja. Čebelariti je začel že v mladih letih. Dolga leta je bil strasten čebelar, zato je bil tudi po upokojitvi dejaven od jutra do večera. Do leta 1992 je čebelaril z 20 panji v neokrnjeni naravi na obrobju Šentilja, potem pa so pod njegovo hišo zgradili avtocesto. To ga je zelo žalostilo, a protesti niso zalegli. Zadnja leta mu je pri delu s čebelami priskočil na pomoč čebelarški kolega Franc Breg. V ČD Velka-Sladki Vrh se je včlanil leta 1985. Za svoj prispevek pri napredku čebelarstva na našem območju je prejel društveno priznanje za zasluge pri razvoju čebelarstva. Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili z društvenim praporom tudi člani ČD Velka-Sladki Vrh. *ČD Velka-Sladki Vrh*

FRANC KOFOL

8. 9. 1929–18. 1. 2016

Tolminski čebelarji smo se 21. januarja na Pečinah poslovili od naše-ga člana Franca Kofola. Preživljal se je z žagarstvom in mlinarstvom. Z ženo Marijo sta imela tri hčere. Čebelariti je začel leta 1973. Čebele so se množile in povečevalo se je tudi število panjev, ki jih je sicer izdeloval sam. Pri delu s čebelami mu je bila v največjo pomoč žena, zato bo poslej skrbela tudi za zdajšnjih 40 čebeljih družin. Franc je bil dolga leta poverjenik ČD Tolmin za Planoto, Slap, Do-

lenjo Trebušo in Stopnik. Bil je tudi član UO ČD Tolmin. Leta 1993 je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Vedno je rad pomagal in vedno je bil pripravljen za pogovor o vsem, zlasti o čebelah. Tak bo ostal tudi v našem spominu.

ČD Tolmin

RAFKO ANDREJAŠIČ
1924–2015

Konec leta 2015 smo se člani ČD Postojna poslovili od uglednega dolgoletnega člana Rafka Andrejašiča. Bil je starosta postojnskih čebelarjev. Na lanskem občnem zboru društva so mu člani podelili naziv častni član. S čebelarstvom se je ukvarjal več kot 55 let. Bil je vzoren in aktiven član društva, čebelaril pa je vse do konca svojega življenja. Zadnjih deset let mu je pri delu pomagal sin Danilo, ki bo poslej nadaljeval očetovo delo. Rafkovo življenje je bilo zelo težko. Njegovi starši so pred fašizmom pribežali v Postojno. Kot zaveden Slovenec se je vključil v NOB, bil je borec IX. korpusa Bazoviške brigade in v bojih s sovražnikom je bil tudi ranjen. Rafka se bomo spominjali predvsem kot humanista in tovariša, ki je vseskozi ohranjal vrednote poštenosti in delavnosti. *ČD Postojna*

IZIDOR JANKO HREN

22. 3. 1926–20. 10. 2015

Izidorja so vsi klical kar »Čebelar«. S čebelami sta ga seznanila svak Lovro in sva-kinja Vera Krašev-vec z Vrhnike in

te drobne žuželke so bile njegove življenjske sopotnice polnih 40 let. Občasno sta z ženo čebelarila tudi z več kot 120 panji. Z zelo inovativnim in res ličnim prevoznim čebelnjakom se je podal tudi na širna čebelja pasišča po Sloveniji. Čebele so bile zdravilo za njegovo dušo, a žal ne tudi za njegovo bolezen. Z njegovim odhodom pa čebele niso ostale same. Ljubezen do marljivih delavk je prenesel na ženo, snaho in sina in vsi trije bodo to prijateljstvo negovali še naprej. Blagovna znamka slovenskega medu s panjsko končnico Kralja Matjaža, ki sta jo oblikovala skupaj z Markom, bo še naprej krasila Hrenovo čebelarstvo.

ČD Vrhnika

JOŽE IVANČIČ
1928–2016

V prvih dneh letošnjega februarja smo se na cerkniškem pokopališču s pesmijo »Stari čebelar« poslovili od Jožeta Ivanciča. Dolga leta je bil dejaven član ČD Cerknica, zadnje čase pa mu zdravje ni več omogočalo, da bi skrbel za čebele. Na svoj čebelnjak, ki ga je postavil v vasi Topol na Bloka, je bil zelo ponosen. Z velikim veseljem in zanj značilno natančnostjo je čebelaril s 30 AŽ-panji. Udeleževal se je delovnih akcij in sodeloval v organih društva. Bil je nepogrešljiv pri postavitvi društvenega čebelnjaka na Pretržju ob Cerkniškem jezeru. Sodeloval je tudi pri obnovi plemenilne postaje na Glažuti v Javorniku. Za svoje delo v ČD je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Čebelarji ČD Cerknica se ga bomo spoštljivo

Ob **10. obletnici** poslovanja smo za Vas v mesecu maju 2016 pripravili posebno akcijsko ceno. **Refraktometer** za merjenje vlage v medu za **39,90€kos z DDV**.

Naročila na ekokult@ekokult.com ali na **041 341 943**. Kvasica 2, 8343 Dragatuš. Dostava tudi po povzetju.

spominjali kot vestnega in dobrega čebelarja

Janez Pakiž, ČD Cerknica

EDI LORGER

25. 2. 1948–5. 12. 2015

Ob adventnem pričakovanju je pod težo neizprosne bolezni legel k poslednjem počitku dobri mož, oče, dedek, prijatelj, sosed in vesten čebelar Edi Lorger. Res je, kar so nas učili že stari ljudje, da je človeško življenje kot tanka nitka, za katero nikoli ne vemo, kdaj se bo pretrgala. Slovo je težko in boleče, a nikoli ne bomo pozabili njegove prijaznosti, življenjskega optimizma in dobre volje, s katerimi nas je sprejemal na svojem domu, niti njegovih čebelarških nasvetov. V čebelarških krogih smo kmalu zaznali njegovo dobrovoljnost in zagretost za čebelarjenje. Svoje delo je opravljal zgledno, nam vsem v veselje in ko-

rist. Da je bil dober in vesten čebelar, dokazujejo tudi priznanja, ki jih je prejel. ČD Šmarje pri Jelšah

VLADIMIR LIKAR

1956–2015

Na tiho decembrsko nedeljo ga je nebo poklicalo k sebi, končal je svojo pot med nami in odšel tja, kjer ni več gorja. Rodil se je v Šebreljah pri Cerknem kot najmlajši od petih otrok. V življenju se je veliko razdaljal, pomagal bratoma in sestrama, vedno je bil pripravljen pomagati vsem, ki so potrebovali pomoč. Nase je pomislil šele v poznih letih ter si ustvaril dom in družino. Lado se je s čebelarstvom ukvarjal že od mladosti; čebelaril je z nekaj AŽ-panji. Tako je ob svojem novem domu postavil tudi čebeljak.

Včlanil se je v čebelarstvo društvo in užival ob delu s čebelami. Mirnega decembrskega dne smo ga številni pospremili na zadnji poti in se tako poslovili od njega. Našel je svoj mir, našel svojo luč, nam pa ostane le, da mu želimo mirnega počitka.

Čebelarke in čebelarji ČD Cerknica

Obvestilo

Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Osmrtnice do 80 besed so brezplačne, vsako nadaljnjo besedo pa obračunamo po veljavnem ceniku revije. Brezplačen obseg je hkrati tudi zaželen obseg osmrtnic.

Uredništvo

Čebelarstvo Vidovič

VZREJA ČEBELJIH MATIC

Na podlagi 20-letnih izkušenj vzrejamo kvalitetne matice pod nadzorom KIS. Matice pošiljamo po pošti ali pa jih osebno prevzamete.

Jože Vidovič
Apače 300
2324 Lovrenc na Dr. polju
041 579 827
www.cebelaarstvo-vidovic.si

PONI RANČ OGRIZEK D.O.O., PE Podčetrtek
Zdraviliška cesta 27, 3254 Podčetrtek

NOVO TRGOVINA V PODČETRTRKU

Delovni čas: Pon. do pet. od
8.00 – 12.00 ure in 13.00 – 17.00 ure
Sob.: 8.00 – 12.00 ure
Nedelje in praznike zaprto.
E-pošta: poniranc.trgovina@gmail.com
Mob.: 031 611 093

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE
Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980
Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS.
MAVICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

Za člane ČZS nudimo 7% popust pri nakupu čebelarke opreme v vrednosti nad 50 EUR. Pri nakupu sladkorja v količini večji od 200 kg pa prejmete 11% popust na vso opremo Lyson.

LYSON

Točilo 6 kaset kombinirano za AŽ in LR, avtomatsko samoobračalno
cena: **1.620,16 €**

Točilo 4 satno univerzalni koš, motorni pogon
cena: **547,00 €**

Zaščitni kombinizon več vrst
že za **32,00 €**

Inox sončni topilnik - mali
cena: **184,46 €**

Satnice LR in AŽ
cena: **1,15 €**

Komora za dekristalizacijo medu
cena: **1.100 €**

LR panj iz polistirena
cena: **74,50 €**

Trietažni panj AŽ 10 satni standard s kontrolno varoe,
cena: **179,00 €**

Panj AŽ 10 satni standard s kontrolno varoe,
cena: **115,00 €**

Pogače in sladkor za krmljenje čebel - ugodno

*vse cene vsebujejo DDV

Ostalo čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Delovni čas: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485

www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstvo zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, noch@czs.si. **Uredništvo:** Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskecebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. **Opazovalno-napovedovalna služba:** Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, <https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/Čebelarstvo%20knjižnica%20Janeza%20Goličnika>; vsak prvi delovni četrtek v mesecu od 13. do 17. ure: 01/729 61 11, cebelarskaknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php. **Ohranimo čebele:** www.ohranimo-cebele.si. **Sklad za ohranitev kranjske čebele:** www.czs.si/sklad.php. **Spletna trgovina ČZS:** www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Augustin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Boštjan Kojek, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 10, 030/604 015, bostjan.kojek@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka specialistka za ekonomiko, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemenc.strukelj@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka, 01/729 61 24, zlatica.kovacevic@czs.si.

Uredniški odbor: Marko Borko, Brane Borštnik, Stanislav Drev, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, prof. biol., mag. Andreja Kandolf Borovšak, predstavnik VF NVI, Borut Preinfalk, dr. vet. med.

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, oglasi in mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s FSC certifikatom (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7750, tiskano: 25. 4. 2016

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarstvo zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME ČEBELARSTVO - TRGOVINA

MATIČNA REŠETKA

PLASTIČNO OBEŠALO

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR, LR 2/3

PLASTIČNA TESTNA MREŽA

KOZICA ZA SATNIKE

ČEBELJE POGAČE

SATNIKI AŽ

DVO IN TRI SATNI
PANJČKI

SATNIKI LR, LR 2/3

SMUKALEC ZA CVETNI PRAH

SATNICE

OJAČANA RAZSTOJIŠČA
Zn ali INOX

VSE ZA OBNOVO IN IZDELAVO PANJEV

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNICE

☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81

GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kipgob@gmail.com

PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA

☎ (01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

-PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
-CEDILA
-KADILNIKI
-ZAŠČITNA OPREMA
-PANJI IN OPREMA
-SATNICE
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

ČISTEJŠI
CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ
VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU
IZDELUJEMO PANJE
AŽ Z NOTRANJIM
SMUKALNIKOM

NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA

MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

URNIK
BATUJE pon-pet 8 00-11 30
12 30-18 00
sob. ZAPRTO
LUKOVICA: pon-sre 9 00-18 00
čet-pet 9 00-17 00
sob 9 00-13 00

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE
POGAČE APIMEL
30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42%
DEKSTROZA 51,5%
MALTOZA 2,5%
TRIOZA 2%
SLADKOR 2%

NADGRADNJE
KAMIONOV

Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 4%
popusta pri gotovinskem
nakupu v vrednosti nad 50
EUR v naših prodajalnah.

PANJI IN SATNIKI
LR (STANDARD,
2/3, 1/2) IN DB
TER
DELI PANJEV

POGONI ZA
TANGENTIALNA,
KASSETNA IN
RADIALNA TOČILA

ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ IN LR
PANJEV PANJEV